

# Erhvervsliv i fortsat fremgang og fornyelse

- et erhvervsoplæg fra Venstre

Venstres Folketingsgruppe  
Juni 2008

# Erhvervsliv i fortsat fremgang og fornyelse

<b>1. INDLEDNING</b> .....	<b>3</b>
1.1 FORORD .....	3
1.2 PRINCIPPER .....	4
1.3 ERHVERVSKLYNGER .....	5
1.4 DEN 'BLÅ TRÅD' .....	6
<b>2. ERHVERVSLIV OG OFFENTLIG SERVICE</b> .....	<b>7</b>
2.1 ERHVERVSSTØTTE .....	7
2.2 OFFENTLIG OG PRIVAT PARTNERSKAB .....	8
2.3 OPGØR MED ASYMMETRISKE KRAV TIL OFFENTLIGE OG PRIVATE VIRKSOMHEDER .....	9
2.4 DEN REGIONALE ERHVERVSINDSATS .....	9
<b>3. ÅBEN MARKEDSADGANG</b> .....	<b>10</b>
3.1 LETTERE MARKEDSADGANG .....	10
3.2 EKSEMPLER PÅ LUKKEDE MARKEDER, DER BØR ÅBNES .....	11
3.3 SALG AF STATSLIGE SELSKABER .....	13
3.4 BRUD MED OFFENTLIGE MONOPOLER VIA OPGAVEUDBUD .....	14
<b>4. FRI KONKURRENCE</b> .....	<b>18</b>
4.1 SERVICETJEK AF KONKURRENCELOVEN .....	18
4.2. INDSATS MOD KARTELLER .....	19
4.3 FUSIONSKONTROL .....	19
4.4 MARKEDSFØRINGSLOVGIVNING .....	20
<b>5. SELVSTÆNDIGHEDSKULTUREN</b> .....	<b>21</b>
5.1 KULTURÆNDRING STARTER I UDDANNELSESSYSTEMET .....	21
5.2 IVÆRKSÆTTERE .....	23
<b>6. REGELFORENKLING OG ERHVERVSBESKATNING</b> .....	<b>25</b>
6.1 OPNÅEDE RESULTATER .....	26
6.2 NYE TILTAG .....	26
6.3 ERHVERVSBESKATNING .....	27
<b>7. RETSSIKKERHED – OGSÅ FOR ERHVERVSLIVET</b> .....	<b>28</b>
7.1 BEGRÆNS MYNDIGHEDSINDGREB UDEN DOMMERKENDELSE .....	29
7.2 PROPORTIONALITET I SANKTIONER .....	29
7.3 UNDGÅ ADMINISTRATIVE BØDER .....	30
7.4 PATENTRETTIGHEDER .....	30
7.5 INDSATS MOD KOPIPRODUKTER .....	31
<b>8. UDENRIGSHANDEL</b> .....	<b>33</b>
8.1 EU'S INDRE MARKED .....	33
8.2 TRANSATLANTISK FRIHANDELSZONE .....	33
8.3 GLOBAL FRIHANDEL .....	34
8.4 DANMARKS EKSPORTRÅD .....	34
<b>9. FREMTIDENS ERHVERVSMULIGHEDER</b> .....	<b>35</b>
9.1 DEN NÆRMESTE FREMTID .....	35
9.2 CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY .....	36
9.3 DEN LANGE BANE .....	37

# 1. Indledning

## 1.1 Forord

Danmarks økonomi er i 2008 i rigtigt god form. Beskæftigelsen er rekord høj, ledigheden tilsvarende lav. Overskuddene på de offentlige finanser er historisk store, samtidig med at statens gæld betales ned hurtigere end tidligere forventet. Internationale analyser viser, at Danmark er det land i Europa med den bedste konkurrenceevne, samt blandt de førende lande i verden hvad angår vidensøkonomier og erhvervsklima<sup>1</sup>. Udgangspunktet er således rigtig godt.

For at sikre danskernes fremtidige velfærd er det af afgørende betydning, at dansk erhvervsliv har gode muligheder for at udvikle sig. I velfærdsdebatten argumenteres der tit for hvilke befolkningsgrupper, som skal have et særligt løft med flere midler. I den diskussion mangler der ofte en accept og forståelse af, at pengene skal tjenes, før de kan bruges.

Venstre ønsker et fortsat blomstrende erhvervsliv i Danmark. For at få det skal vi være bedre og smartere end alle andre. Det, der var godt nok i går, er utilstrækkeligt i dag. Det er relativt dyrt at producere i Danmark, hvorfor vi skal overleve på produktivitet og høj vidensindhold i produktionen. Ikke mindst på erhvervsområdet bliver verden mere og mere globaliseret. Varer og kapital flyder over landegrænser i større omfang end hidtil set. Heldigvis er danskerne blandt de befolkninger, som har den mest positive indstilling til globalisering. Vi er således parate til at udnytte de nye muligheder, som globaliseringen bringer med sig.

Mange ressortområder, som ikke normalt opfattes som 'traditionel' erhvervspolitik, berører erhvervslivets udviklingsmuligheder. F.eks. er erhvervslivet storftager af unge mennesker, når de er færdige i uddannelsessystemet. Den trafikpolitiske prioritering i Danmark har en afgørende indflydelse både på erhvervsudviklingen geografisk, men også på konkurrencesituationen i forhold til udlandet. Arbejdsmarkedspolitikken er vigtig for erhvervslivets muligheder, idet f.eks. en effektiv arbejdsformidling, enkle regler for ansættelse og afskedigelser kombineret med et fornuftigt dagpengesystem er grundsten i den danske 'flexicurity model'. Dette oplæg ville blive for omfangsfuldt, hvis alle relevante ressortområder skulle behandles i dybden. Derfor henvises der til Venstres mere specifikke oplæg inden for bl.a. uddannelse, infrastruktur og arbejdsmarkedspolitik.

Venstres bud på et erhvervspolitisk oplæg vil således fokusere på rammebetingelserne for erhvervslivet. Det gælder bl.a. samspillet mellem private virksomheder og offentlige myndigheder, markedsadgang, konkurrencesituationen på markederne samt betingelserne for selvstændighedskulturen som drivkraft for et erhvervsliv i fortsat fremgang og fornyelse.

*Christiansborg, den 12. juni 2008*

*Jacob Jensen,  
Venstres erhvervsordfører*



---

<sup>1</sup> World Economic Forum genudnævnte i 2007 Danmark som verdens tredje mest konkurrencedygtige økonomi. Verdensbanken har udnævnt Danmark til verdens førende vidensøkonomi. The Economist Intelligence Unit har to år i træk udnævnt Danmark til at have verdens bedste erhvervsklima.

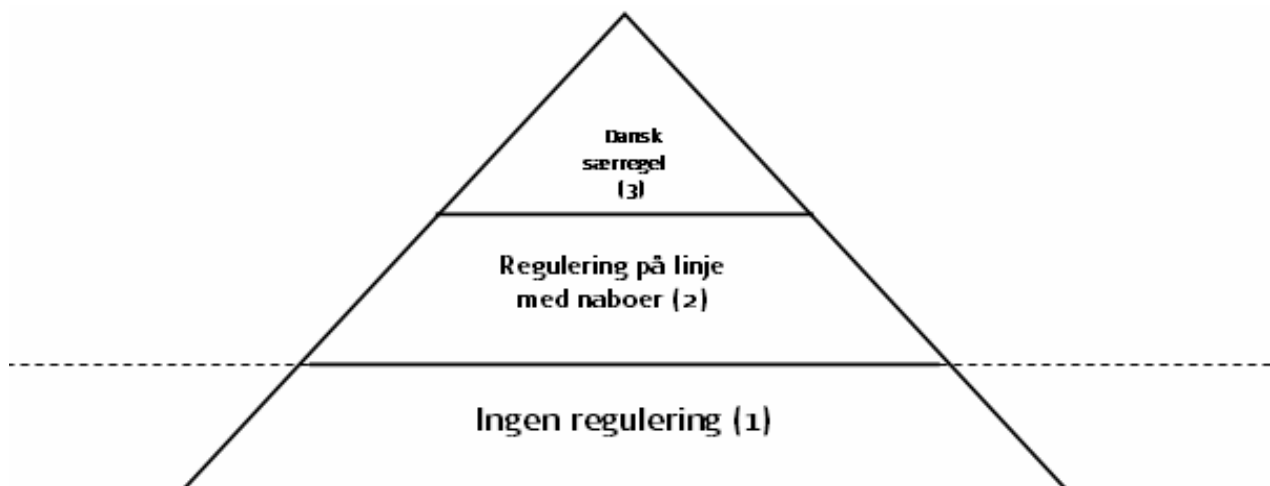
## 1.2 Principper

*En liberal erhvervs politik bygger på, at de private virksomheder er bedre til at udpege fremtidens produkter og vækstområder end offentlige myndigheder. Virksomhederne skal derfor have gode rammebetingelser til at kunne tjene penge, så de kan udvikle nye produkter og investere i nye produktioner.*

Kilde: Venstres principprogram, november 2006.

I Venstre tror vi på de frie markeds kræfter som et ubetinget gode. Det skal være efterspørgslen, som driver erhvervslivets afsætningsmuligheder på markederne. Det betyder også, at en god erhvervs politik har færrest mulige regler for virksomhedernes gøren og laden. Mindst mulig indblanding fra offentlige myndigheder og lovgivere er at foretrække i forhold til at udnytte det maksimale potentiale i erhvervslivet.

Derfor bygger Venstres erhvervs politik på følgende 'lovgivningsmæssige behovspyramide':



1) Fra et teoretisk udgangspunkt bør der ikke være nogen regulering af erhvervslivets udfoldelsesmuligheder, da enhver regulering er indgriben i den fri ret til at drive erhverv.

2) Da erhvervslivet dog også er en deltager i det danske samfund, må det derfor underlægge sig fællesskabets regulering. Det betyder bl.a., at erhvervslivet har et medansvar f.eks. i forhold til at sikre et ordentligt arbejdsmiljø samt at beskytte den fælles natur. Derudover bør reguleringen af erhvervslivets udfoldelsesmuligheder have fokus på foranstaltninger, der tjener til at øge den frie konkurrence samt smidiggøre og effektivisere den frie prisdannelse herunder undgå monopoldannelser.

Erhvervsregulering bør endvidere i videst muligt omfang ske i samarbejde med de lande, som har de vigtigste eksportmarkeder for danske virksomheder herunder i EU-regi. Det gælder ikke mindst, da det danske hjemmemarked, i de fleste tilfælde, ikke alene er stort nok til at opretholde en dynamisk erhvervsudvikling. Mere end halvdelen af den danske produktion går

da også til eksport<sup>2</sup> med en fortsat stigende tendens – også set i forhold til BNP. Danmark er derfor i udpræget grad afhængig af et konkurrencedygtigt erhvervsklima uden unødigt stramme særregler for dansk erhvervsliv sammenholdt med konkurrenterne på de vigtigste eksportmarkeder.

### Udenrigshandelen, eksport og import, i forhold til BNP



Kilde: Danmarks Statistik, "Udenrigshandel – varer og tjenester", november 2007.

3) Kun i særtilfælde skal Danmark gå enegang med særregler, der udelukkende retter sig mod danske erhvervsvirksomheder, da enhver særregel kan være med til at mindske konkurrenceevnen i forhold til udlandet. Særregler kunne f.eks. være på skatteområdet, da Venstres mener, at skatteopkrævning fortsat skal være et nationalt anliggende. Tilsvarende mener Venstre, at Danmark bør gå forrest på områder som f.eks. krav til arbejdsmiljø samt beskyttelse af miljøet – samtidig med at der også i EU regi presses på for en mere koordineret regulering.

### 1.3 Erhvervsklynger

Dansk erhvervslivs kompetencer og muligheder ligger primært i at tilføje produktet en øget værdi gennem en øget kvalitet. Det skyldes, at danske virksomheders produktionskapacitet og lønomkostninger i mange tilfælde ikke kan konkurrere med producenter i udlandet. For at bevare et konkurrencemæssigt forspring bør vi i stadig højere grad specialisere os i erhvervsklynger og samtidig erkende, at vi ikke kan være bedst til det hele.

Danmark har en række førende erhvervsklynger, der defineres som en geografisk afgrænset gruppering af indbyrdes forbundne virksomheder og deres underleverandører, konkurrenter, servicepartnere, myndigheder og institutioner - inden for ét sammenhængende erhvervsområde eller branche. Det gælder både traditionelle områder som fødevarerproduktion, der omfatter hele landbruget, agroindustrien via fødevarerforædlingen

<sup>2</sup> Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse, februar 2008.

samt forskning og rådgivning. Tilsvarende er en systematisk opsætning af en forretning lige fra indkøb, til lagerstyring og distribution et 'set-up', som mange udenlandske virksomheder tilegner sig via danske forretningsfolk og medinvestorer. Og naturligvis er high-tech industrien også et kendetegn for en særlig kunnen hos dansk erhvervsliv f.eks. inden for miljøteknologier, IT og medicin – ligesom dansk design og arkitektur er kendt langt ud over landets grænser.

Med en globaliseret handel er det ikke længere i så høj grad de producerede mængder, men i større grad produkternes anvendelighed, som vil være det bærende i dansk erhvervslivs aktiviteter. Venstres erhvervspolitik vil derfor fokusere på at skabe endnu bedre vækstbetingelser for de områder, som skaber den største værditilvækst til landet, frem for ikke-konkurrencedygtige dele af produktionen – en omstillingsproces, som dansk erhvervsliv allerede er godt i gang med.

Undersøgelser viser, at de klyngeaktive virksomheder typisk er blandt de meste innovative inden for deres branche. Så meget desto mere tankevækkende er det, at Danmark er blandt bundskraberne med hensyn til aktive erhvervsklynger. Kun godt 10 pct. af de danske virksomheder er efter eget udsagn aktive i en erhvervsklynge mod hele 80 pct. i topscorerlandet Storbritannien<sup>3</sup>. Det skyldes, at erhvervsklynger ganske enkelt endnu ikke er en bærende del af dansk erhvervspolitik.

#### Hvad er en erhvervsklynge?

En erhvervsklynge kendetegnes ved en høj koncentration af en bestemt type virksomheder i et geografisk område. Virksomhederne konkurrerer på et globalt marked. Samspillet i klyngerne giver virksomhederne en række fordele som større vidensspredning, lettere adgang til kvalificeret arbejdskraft og ressourcer, der igen sikrer virksomhederne styrket innovation og værditilvækst. Derudover tiltrækker erhvervsklynger virksomheder fra udlandet, da de på denne måde kan gøre brug af de fordele, som en klynge kan tilbyde.

Eksempler på erhvervsklynger i Danmark: Biofarma og medicinsk udstyr, informationsteknologi, fødevarerproduktion og møbler.

Nogle af de nye regionale vækstråd er allerede i gang med at tænke i disse baner, hvilket er meget positivt. Men netop fordi Danmark er et lille land, er det nødvendigt, at der findes en mere slagkraftig model for en dansk erhvervsklyngepolitik. Vi skal turde prioritere vores erhvervspolitiske indsats – herunder at vælge fra.

#### 1.4 Den 'blå tråd'

De næste afsnit vil følge en 'blå tråd', der først sætter fokus på rammerne for det private erhvervsliv, startende med samspillet med det offentlige (afsnit 2). Dernæst tages der fat på at vurdere, hvorvidt der er markeder, som i dag er 'lukket land' for potentielle markedsdeltagere (afsnit 3). Uden åbne markeder er der ingen bæredygtig erhvervsaktivitet. Når markederne er blevet åbnet, skal det dernæst sikres, at der er en effektiv konkurrence blandt markedsdeltagerne, så de dygtigste overlever og udvikler sig (afsnit 4).

<sup>3</sup> Europa-Kommissionens rapport "2006 Innobarometer on cluster's role in facilitating innovation in Europe", juni 2006

Rammerne for erhvervslivets ageren skal derefter fyldes ud med initiativrige og dygtige personer, som ønsker at starte og drive selvstændig virksomhed. Selvstændighedskulturen skal således styrkes, hvilket bl.a. kan ske via uddannelsessystemet (afsnit 5). Enhver selvstændighedstrang kan dog blive slået ihjel, hvis lovgivningen medfører for meget administration og bureaukrati. Derfor kigges der herefter på regelforenkling samt erhvervsbeskatning (afsnit 6). Uanset hvor gode rammebetingelser og uanset hvor stærk en selvstændighedskultur eller hvor få administrative byrder, der lægges på erhvervslivet, er det centralt, at retssikkerheden for erhvervsdrivende er i orden (afsnit 7). Man skal både kunne beskytte sine investeringer f.eks. mod ulovlig kopiproduktion samt beskytte sig mod unødige indgreb fra myndighedernes side.

Dernæst vurderes der på afsætningsmulighederne på eksportmarkederne, da Danmark i høj grad er et eksporterende land (afsnit 8). Slutteligt ses der på fremtidens erhvervs muligheder (afsnit 9).

## 2. Erhvervsliv og offentlig service

### 2.1 Erhvervsstøtte

*Private virksomheder skal ikke have offentlige tilskud. Tilskud til virksomheder forvrider konkurrencen, fremmer ineffektivitet og fører til fejlinvesteringer. Det er bedre at fjerne tilskuddene og til gengæld lade virksomhederne beholde en større del af overskuddet ved at sætte skatterne ned.*

Kilde: Venstres principprogram, november 2006.

Mange velmenende politiske tiltag på erhvervsområdet har gennem tiderne resulteret i adskillige tilskudsordninger, puljer, pilotprojekter osv. På Finansloven for 2008 er der således afsat 14,9 mia. kr. til mere end 100 forskellige erhvervstilskudsordninger<sup>4</sup>.

Man skal altid passe på, at man ikke i sin iver for at give gode muligheder for erhvervslivet, sætter den frie konkurrence ud af kraft ved at give økonomiske fordele til enkelte virksomheder frem for andre. Venstre mener derfor, at alle nuværende tilskudsordninger til erhvervsfremme skal evalueres inden ordningerne eventuelt forlænges. Alle nuværende og fremtidige erhvervsfremmeordninger skal således følges af en cost-benefit-analyse, så samfundsmæssige fordele og ulemper kan vurderes<sup>5</sup>.

Venstre mener, at offentlig erhvervsstøtte skal gå til udvikling og ikke til drift. Det skal være et krav for offentlig erhvervsfremme, at støtten gives generelt og ikke til specifikke virksomheder. Det kunne f.eks. være støtte til oprettelse og forbedring af relevante erhvervsuddannelser, forbedring af de generelle vilkår for opstart af virksomheder, støtte til offentlig innovation og forskning. Det skal altid være dygtighed og indsats, der afgør, om man får succes som virksomhedsejer – og ikke om man får økonomisk støtte fra det offentlige.

<sup>4</sup> Forslag til Finanslov for finansåret 2008, standardkonto 45 "Tilskud til erhverv", s. 225, februar 2008.

<sup>5</sup> Anbefalet af Det Økonomiske Råd, Dansk økonomi, forår 2006.

## 2.2 Offentlig og privat partnerskab

Partnerskaber mellem offentlige og private virksomheder (såkaldte OPP - modeller) kan være en mulighed for at få det bedste ud af begge verdener. Det politiske niveau sætter rammerne for projektet, mens den private aktør effektivt udfører opgaven.

### **Offentlig-privat samarbejde med stort potentiale**

*Servicepartnerskaber kan anvendes i forbindelse med drifts- og serviceopgaver eksempelvis vedligeholdelse af bygninger. Samarbejdsformen bygger på, at de private og offentlige parter sammen udvikler fælles mål for løsningen af den konkrete opgave, som bakkes op af økonomiske incitamenter. En åben kravspecifikation skal fastlægge de overordnede krav til ydelser og resultater. Derefter kan man løbende justere samarbejdet i forhold til ny viden og nye behov.*

Kilde: Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Der er i dag kun få konkrete erfaringer med større OPP-projekter. Potentialet er derfor stort. For Venstre er det afgørende, at diskussionen om offentlig-privat samarbejde ikke kun ender i diskussion om besparelser. Det vigtigste er, at ved øget samarbejde mellem det offentlige og private skabes mere kvalitet i den offentlige sektor og nye muligheder for vækst i erhvervslivet.

Private virksomheder har et stærkt incitament til en effektiv gennemførelse samt kontinuerlig vedligeholdelse af investeringsaktiverne. Det skyldes, at virksomhedernes indtægt vil afhænge af aktivernes anvendelighed – også længere end én valgperiode. Samtidig har private virksomheder normalt stor erfaring med projektstyring og budgettering. OPP er således ikke en ny finansieringskilde, men et instrument, som kan sikre en mere effektiv anvendelse af offentlige anlægs- og vedligeholdelsesressourcer. Venstre mener derfor, at OPP-modellen altid bør overvejes ved planlægning af offentlige anlægsprojekter. Venstre foreslår endvidere, at en vis andel af de 50 mia. kr., der afsættes i Kvalitetsreformen til nybygning og reovering af offentlige bygninger, skal udmøntes i form af OPP-projekter.

Da der er stor usikkerhed om regelgrundlaget for OPP, undlader mange kommuner at anvende muligheden. Det udgør et særligt problem, at reglerne administreres og fortolkes af forskellige offentlige myndigheder, f.eks. SKAT, Konkurrencestyrelsen og Erhvervs- og Byggestyrelsen. Venstre foreslår på den baggrund, at der etableres et tværministerielt 'OPP task force', som kommunerne kan henvende sig til for at få hurtige svar på spørgsmål vedrørende anvendelse af OPP samt OPS<sup>6</sup> i konkrete projekter. Opgaven kunne eventuelt lægges under det nye Udbudsråd<sup>7</sup>.

Venstre mener desuden, at der med fordel kan oprettes en ordning, som kan medfinansiere omkostningerne, når kommuner og regioner søger rådgivning i fasen indtil den endelige indgåelse af en OPP-kontrakt.

<sup>6</sup> OPS betyder 'Offentligt Privat Samarbejde', som f.eks. kan være en fælles ejerstruktur, hvor både en offentlig og privat aktør er ejer af et selskab, og hvor opgaverne således kan udføres under fælles ledelse og ansvar.

<sup>7</sup> Se mere herom i afsnit 3.4.

### **2.3 Opgør med asymmetriske krav til offentlige og private virksomheder**

Private virksomheder bliver pålagt en mængde krav, som skal overholdes, når der kommunikerer med myndighederne. Det er dog langt fra de samme krav, som stilles til myndighederne i svarprocessen. Som eksempel er ansøgningsfristen for landmænd ca. 12 uger vedrørende ansøgning om støtte efter enkeltbetalingsordningen, mens svaret fra myndighederne først skal være klart 8-10 måneder senere. Et andet eksempel er, hvis en arbejdsgiver ikke har anmeldt en medarbejders sygefravær til kommunen senest fire uger efter første fraværsdag, kan der alene ydes refusion for sygedagpenge fra det tidspunkt, hvor sygefraværet er anmeldt. Derimod er der ingen frist for, hvor lang tid det må tage kommunen at behandle en anmodning om sygedagpengerefusion. Et tredje eksempel på asymmetriske krav er, når SKAT fastsætter en rentesats på p.t. 6,3 pct. for virksomheder, der skylder penge i skat, mens rentesatsen er 2,8 pct., når virksomheden har penge til gode hos SKAT. Et fjerde eksempel er mange kommuners krav om uddannet personale, når private virksomheder skal udføre f.eks. hjemmehjælpsopgaver. Derimod efterlevs tilsvarende krav ofte ikke, når opgaven udføres af kommunen selv<sup>8</sup>.

Venstre foreslår derfor, at der i videst muligt omfang stilles ens krav til private virksomheder i forhold til de krav, som myndighederne skal efterleve i en tilsvarende sag.

### **2.4 Den regionale erhvervsindsats**

Venstre mener, at beslutningerne bedst træffes i de yderste bæredygtige led. Selvom Danmark er et lille land, så er der stor forskel på erhvervslivet i Hillerød og Holstebro. Det er Venstres ambition med kommunalreformen at give kommunerne og regionerne en central rolle i den regionale erhvervsindsats. Derfor har kommunerne fået ansvaret for erhvervsservice og har overtaget de tilhørende erhvervsservicecentre. Kommunerne kan selv fastsætte attraktive rammer for virksomhederne f.eks. gennem en serviceorienteret sagsbehandling og brugbare byggegrunde m.v. Venstre vil derfor foreslå, at kommunerne etablerer en særlig virksomhedskontaktperson, som kan vejlede virksomheden og lede den det korrekte sted hen i den offentlige forvaltning.

Regionerne skal også spille en mere strategisk rolle i erhvervsudviklingen. Derfor er der i hver region etableret vækstfora, som skal formulere de regionalpolitiske tiltag til erhvervsfremme. Der er forskellige kompetencer i de enkelte regioner, som det er relevant at satse på ud fra erfaringer og historik, befolkningens uddannelser, naturressourcer m.v. Et område kan således have gode muligheder inden for udvikling af miljø- og energiteknologier, andre satser på IT og medicin, mens udviklingen af fødevareerhvervene mest naturligt er i fokus i øvrige landsdele. Vi skal udnytte disse forskelligheder til alles bedste. Venstre bakker derfor op om de regionale brugerdrevne innovationsprogrammer. Det er dog for Venstre også afgørende, at der kommer konkrete resultater ud af indsatsen i form af nye arbejdspladser, ny teknologi og ny eksport.

Venstre foreslår derfor en løbende opfølgning af den regionale erhvervsindsats, så der minimum hvert tredje år sker en evaluering og resultatstyring. Det er naturligvis ikke alle

---

<sup>8</sup> F.eks. havde Århus Kommune indtil 1. januar 2008 krav om uddannet personale, mens kommunen selv udførte tilsvarende opgave med uddannet personale.

projekter og fokusområder, som vil kunne være lige succesfulde. Derfor skal det være muligt løbende at tilpasse indsatsen herunder tildelingen af ressourcer alt efter de viste resultater.

**Venstre foreslår, at:**

- Alle nuværende tilskudsordninger til erhvervsfremme skal evalueres inden ordningerne eventuelt forlænges. Alle nuværende og fremtidige erhvervsfremmeordninger skal således følges af en cost-benefit-analyse, så samfundsmæssige fordele og ulemper kan vurderes.
- Offentlig erhvervsstøtte skal gå til udvikling og ikke til drift. Det skal altid være et krav for offentlig erhvervsfremme, at støtten gives generelt og ikke til specifikke virksomheder.
- En vis andel af de 50 mia. kr., der afsættes i Kvalitetsreformen til nybygning og renovering af offentlige bygninger, skal udmøntes i form af OPP-projekter.
- Der bør etableres en tværministeriel 'OPP task force', som kommunerne kan henvende sig til for at få hurtige svar på spørgsmål vedrørende anvendelse af OPP i konkrete projekter.
- Der med fordel kan oprettes en ordning, som kan medfinansiere omkostningerne, når kommuner og regioner søger rådgivning i fasen indtil den endelige indgåelse af en OPP-kontrakt.
- Der skal stilles ens krav til private virksomheder i forhold til de krav, som myndighederne skal efterleve i en tilsvarende sag.
- Kommunerne etablerer en særlig virksomhedskontaktperson, som kan vejlede virksomheden og lede den det korrekte sted hen i den offentlige forvaltning.
- Der sker en løbende opfølgning af den regionale erhvervsindsats, så der minimum hvert tredje år gennemføres en evaluering og resultatstyring.

### 3. Åben markedsadgang

#### 3.1 Lettere markedsadgang

For Venstre er en fri og åben konkurrence et centralt og gennemgående element i erhvervspolitikken. Men for at kunne sikre en effektiv konkurrencesituation skal det først være muligt at have adgang til markedet. Er markedsadgangen svag eller ikke til stede, vil konkurrencen være tilsvarende. Alle reguleringer af konkurrencesituationen på et givent marked er således sekundære i forhold til at sikre markedsadgang.

Venstre foreslår derfor, at al lovgivning, som er med til at begrænse adgangen til et givent marked, evalueres med det formål at lette markedsadgangen. Det gælder både adgangen til et marked, hvor der i dag er flere aktører, samt markeder, hvor der kun er én aktør – herunder offentlige virksomheder. Justeringer i lovgivningen skal efterfølgende ske ud fra princippet om, at samfundet har størst fordel af, at opgaver både i offentligt og privat regi

løses af den, som er bedst egnet. Dette princip fordrer i sagens natur størst mulig adgang til markedet.

### **3.2 Eksempler på lukkede markeder, der bør åbnes**

I det følgende gives nogle eksempler på, hvor lovgivningen er hæmmende for markedsadgangen, og hvor Venstre mener, at markederne bør åbnes yderligere. Listen er ikke udtømmende.

#### *3.2.1 Lukkelov*

Venstre mener, at åbningstider i forretninger bør 'aftales' mellem forbrugerne og forretningerne. Det behøves der ikke lovgivning til. Venstre ønsker derfor, at den resterende del af Lukkeloven fjernes, når loven skal evalueres næste gang i 2009.

Venstre er af den opfattelse, at en eventuel efterspørgsel efter udvidede åbningstider i kombination med personlig betjening og lokale indkøbsmuligheder bedst efterkommes af udbyderne uden central lovgivningsmæssig styring. Moderne samfund har fleksible arbejdstider og familiemønstre. Derfor ønsker man også fleksible åbningstider. Lovgivningen skal ikke hindre de erhvervsdrivende i at kunne efterkomme denne efterspørgsel.

#### *3.2.2 Planlovens regulering af detailhandelen*

Venstre mener, at næste gang Planloven skal evalueres, bør reguleringen i forhold til detailhandelen liberaliseres yderligere. Planlovens formål er at sikre, at den sammenfattende planlægning forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen. Loven skal medvirke til at værne om landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Der er dog en ganske uklar sammenhæng mellem de centralt fastsatte grænser for antallet af kvadratmetre i en butik og lovens målsætning. Til gengæld begrænser de detaljerede bygningsregler udvikling af detailhandelen og dermed konkurrencen, da eksempelvis visse udenlandske butikker ikke kan anvende deres særlige butikskoncepter i Danmark. Kunderne får færre indkøbsmuligheder, og må samtidig acceptere en højere pris end under frie konkurrencevilkår.

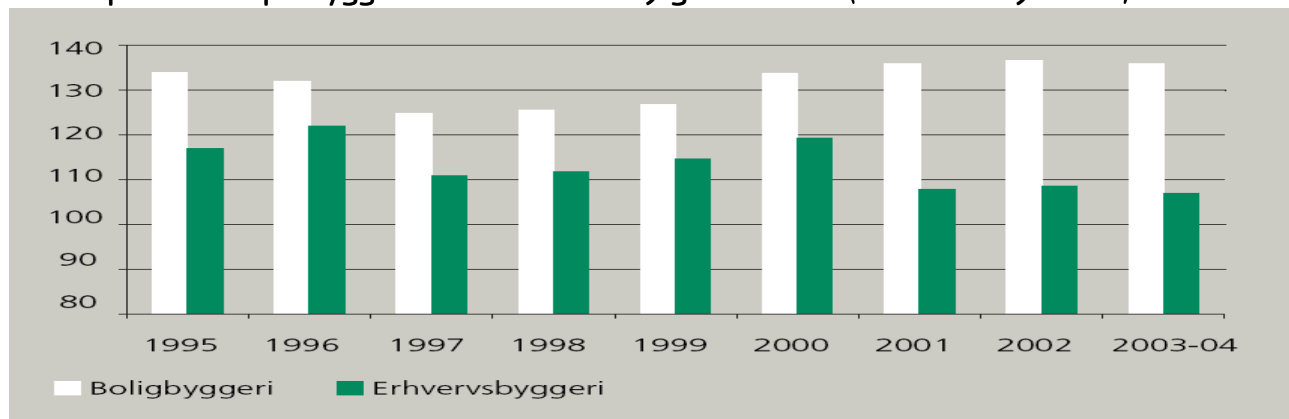
Venstre mener, at kommunerne er bedst til at vurdere mulighederne og behovet for erhvervsbyggeri i deres område – herunder at beskytte natur og miljø. Hvorvidt der må ligge et varehus på 3.000 m<sup>2</sup> eller 5.000 m<sup>2</sup> i en by med over eller under 20.000 indbyggere skal ikke bestemmes centralt, men i kommunerne.

#### *3.2.3 Markedet for byggematerialer*

Omkring en fjerdedel af alle byggematerialer i EU er i dag ikke standardiseret. Når Danmark har forskellige standarder i forhold til vores nabolande, medfører det en barriere til det danske marked for udenlandske materialer. Det sker til trods for, at produkterne er anerkendt i lande, der kan sammenlignes med Danmark, hvad angår klimaforhold samt ønske om sikkerhed og holdbarhed. Et mindre udbud af byggematerialer medfører dyrere og eventuelt forsinkede byggerier.

Venstre mener, at arbejdet med EU-standarder for byggematerialer bør intensiveres. Danmark bør indtil da læne sig op af standarder fra sammenlignelige lande f.eks. Sverige, England, Tyskland og Holland. Er produktet godt nok til disse markeder, så er det godt nok til det danske.

### Dansk prisniveau på byggeri i forhold til EU-9 gennemsnit (indeks EU-9 = 100)



Kilde: Økonomi- og Erhvervsministeriet, "Bedre og billigere byggeri", maj 2007, s. 15. Data fra Konkurrenceredegørelsen 2005 og 2006, samt opdaterede oplysninger fra Konkurrencestyrelsen, baseret på data fra Eurostat og Danmarks Statistik.

### 3.2.4 Markedet for salg af medicin

Salg af medicin er centralt reguleret i forhold til bl.a. apotekerne og udsalgsstedernes geografiske placeringer samt uddannelsesmæssige krav til ejerkreds og medarbejdere. Denne centrale regulering kan medføre manglende konkurrence blandt markedsdeltagerne, og derved påvirke både servicekonceptet og medicinprisen. De danske medicinpriser ligger klart i den dyre ende i Europa.

Apoteksvæsen og medicindistribution skal derfor vedvarende være under liberalisering, så en styrkelse af konkurrencen kan komme medicinforbrugerne til gode. Venstre foreslår derfor, at den danske apotekerlovgivning liberaliseres yderligere, når lovgivningen skal evalueres i 2009, således at apotekerforeningens monopol bliver brudt. Der skal naturligvis fortsat stilles krav om faglig kunnen hos ekspedienterne, således at kvaliteten i den service, som borgerne kan forvente, som minimum er på niveau med den nuværende. Erfaringer fra både ind- og udland samt hensyn til udviklingen i yderkantsområder mht. udbud og pris er elementer, der bør indgå i liberaliseringsprocessen.

### Medicinpriser i Europa

Placering	Land	Indeks
1	Tyskland	113,6
2	Storbritannien	111,9
3	Irland	106,2
<b>4</b>	<b>Danmark</b>	<b>100,0</b>
5	Island	95,6
6	Holland	94,2
7	Sverige	94,2
8	Norge	92,1
9	Østrig	89,9
10	Frankrig	87,4
11	Belgien	87,4
12	Italien	85,5
13	Finland	82,4

Kilde: Lægemiddelstyrelsen, maj 2006

### 3.2.5 Taxalovgivningen

Adgangen til at drive taxivirksomhed er i Danmark reguleret af de kommunale hyrevognsnævn. Ud over at bestemme antallet af taxibevillinger, regulerer hyrevognsnævnene også priser, taxiernes størrelse, ligesom de også kræver, at taxierne tilslutter sig bestillingskontorer. Denne regulering har resulteret i, at der i dag kun eksisterer én taxistandard og én taxameterpris for hvert hyrevognsområde. Markedet er lukket for andre operatører, selvom der i flere tilfælde er en større efterspørgsel, end der er udbud af taxikørsel. Venstre foreslår en liberalisering af dette område, med fokus på at fjerne begrænsningen på antallet af hyrevogne.

### 3.3 Salg af statslige selskaber

Venstre mener, at staten hverken helt eller delvist bør eje virksomheder, som kan drives ligeså godt eller bedre af private operatører. Det drejer sig typisk om infrastrukturselskaber inden for jernbane-, lufthavns-, færgehavns- eller energiområdet, hvor staten, af hensyn til forsyningssikkerheden gennem tiderne har involveret sig med ejerandele.

Staten skal gennem lovgivning og betingelser i salgskontrakter sikre, at forsyningssikkerheden opretholdes efter et salg. Ved at lade private operatører drive virksomhederne vil gevinster fra mere rationelt drevne selskaber også kunne opnås. Selskaber på private hænder kan også lettere tilpasses markedssituationen ved f.eks. at indgå samarbejdsaftaler, fusionere, tilrettelægge kapitalstrukturen m.v. uden at bestyrelsesmedlemmer, som er politisk udpegede, skal involveres i beslutningen, eller hvor lovgivningen ikke giver mulighed herfor.

Desuden vil eventuelle politiske bindinger i selskabets vedtægter m.v. også være fjernet, hvorved selskabet kan agere på lige konkurrencevilkår med alternative leverandører ved bud på udbudte opgaver. Det var således ikke uden grund, at DSB involverede sig med et privat engelsk togoperatørselskab, da man bød på togdriften på Kystbanen i 2007.

### Statslige aktieselskaber, maj 2008

Selskab	Ressortministerium	Ejerandel i pct.
<b>Statslige aktieselskaber</b>		
Aktieselskabet Stekua i likvidation	Finans	100
Bornholmstrafikken A/S	Transport	100
Dansk Jagtforsikring A/S	Miljø	51
Danske Spil A/S	Finans	80
Det Danske Klasselotteri A/S	Finans	100
DONG Energy A/S	Finans	73
Arealudviklingselskabet A/S	Transport	45
Post Danmark A/S	Transport	75
Statens Ejendomssalg A/S	Finans	100
Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S	Finans	55
Sund & Bælt Holding A/S	Transport	100
TV 2/DANMARK A/S	Kultur	100

Selvstændige offentlige virksomheder		
DSB	Transport	75
Energinet.dk	Klima- og energi	100
Øvrige selskaber med statslig ejerandel		
Air Greenland A/S	Finans	25
Dansk Bibliotekscenter A/S	Kultur	29
Entry Point North AB	Transport	33
Københavns Lufthavne A/S*	Finans	39
NORDUnet A/S	Videnskab	22
Nunaoil A/S	Transport	50
SASAB*	Finans	14
Metroselskabet I/S	Transport	42

Kilde: Finansministeriet

\* Børsnoterede selskaber

Som det fremgår af ovenstående liste, har staten også ejerandele i andre typer virksomheder end infrastruktur- og forsyningselskaber. Det er selskaber, der ikke leverer ydelser, som Venstre vil betegne som kernevelfærdsydelser. Det drejer sig f.eks. om Det Danske Klasselotteri, Dansk Jagtforsikring og TV2. Venstre mener, at staten også bør afhænde disse selskaber, så private operatører kan drive dem videre under frie markedsvilkår.

Det gælder tillige for øvrige statslige virksomheder, som ikke er aktieselskaber, og som derfor ikke fremgår af ovenstående liste, at de bør sælges på markedsvilkår. En række offentlige styrelser ejer selskaber, som helt eller delvist er i konkurrence med private aktører. Det er f.eks. Skov- og Naturstyrelsen, som ejer campingpladser og sommerhuse. Staten skal ikke drive virksomhed, men skal sætte rammerne for samfundets udvikling gennem lovgivning. 'Med lov skal land bygges' – men ikke gennem statsligt ejerskab.

### 3.4 Brud med offentlige monopoler via opgaveudbud

#### 3.4.1 Løbende udbud

En af Venstres grundtanker er at give den enkelte mest mulig frihed til at indrette sin hverdag, som man selv synes bedst. Det betyder, at der skal være frit valg til diverse serviceydelser, som det offentlige tilbyder, herunder private alternative udbydere. Det er samtidig vigtigt at få tjekket, om ressourcerne i samfundet bruges mest hensigtsmæssigt. Det har længe været god kutyme i det private erhvervsliv at optimere arbejdsgange og processer for hele tiden at blive bedre og lære af erfaringer. Dette er også et centralt omdrejningspunkt i regeringens Kvalitetsreform af den offentlige sektor.

#### Konkurrenceudsættelse af kommunernes opgaver (pct.)

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
18,8	18,6	18,4	18,8	19,8	20,2	23,7

Kilde: Velfærdsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, d. 12. juni 2008.

Hvordan opgaven løses bedst muligt, skal løbende afprøves. Beregninger fra Udliciteringsrådet har vist, at private ydelser på en række områder ligger 25-30 pct. lavere end

den tilsvarende offentlige service<sup>9</sup>. Tilsvarende har andre beregninger fra Det Økonomiske Råd peget på, at hvis de kommuner, der udliciterer mindre end gennemsnittet, bevægede sig op på gennemsnitsniveauet, kunne kommunerne samlet set spare mellem 2,2 og 4,4 mia. kr. årligt<sup>10</sup>.

Venstre bakker derfor op omkring aftalen, der er indgået mellem Kommunernes Landsforening og Regeringen, hvoraf fremgår, at 25 pct. af alle kommunale opgaver skal have været sendt i udbud i år 2010. Venstre mener dog, at man efter år 2010 bør gå endnu videre: Alle offentlige opgaver både i stat, regioner og kommuner bør på sigt sendes i offentligt udbud f.eks. som minimum hvert 5. år. Derved kan pris og kvalitet sammenlignes mod alternative udbydere. Der kan være opgaver, hvor det er mest hensigtsmæssigt at have anden længde på udbudsperioden. Endvidere hvis der på en opgave i mere end én udbudsrunde ikke har været mere end ét bud, så 'fritages' opgaven for yderligere udbudsrunder. Dog sættes opgaven på en liste, hvor der er en løbende "udfordringsret". Udbud skal således ikke ske for udbudets skyld, men for at sikre den bedste service til den bedste pris.

Venstre foreslår også, at kommunerne skal udarbejde en operationel strategi med delmål for konkurrenceudsættelse på sektorområder f.eks. arbejdsmarked, social- og sundhed, miljø- og teknik osv. Derved forpligtes kommunerne og deres enkelte forvaltninger til at arbejde mere specifikt for at nå det aftalte mål med regeringen.

**Andel af offentlige indkøb i EU-udbud (pct.)**



Kilde: Økonomi- og Erhvervsministeriet, "Konkurrenceevneredegørelse 2008", juni 2008, s. 174.

### 3.4.2 Forbedrede udbudsregler

I forhold til udbudsmaterialet er det for Venstre afgørende, at der ikke stilles unødvendige krav til løsning af opgaven, som rækker ud over lovens krav på området. Det kunne f.eks. være krav om, at de ansatte i virksomheden skal have en bestemt uddannelse eller krav om anvendelse af særlige kemikalier/produkter. Ligeledes skal der ikke kunne stilles krav om, at tilbudsgiver skal have en bestemt minimumskapacitet, hvis opgaven i udgangspunktet kan løses af én stor eller flere mindre tilbudsgivere. Udbudsmateriale må med andre ord ikke stille krav til tilbudsgiver, som ikke er nødvendige for at kunne løse opgaven inden for lovens rammer, og som dermed udelukker tilbudsgivere fra at afgive tilbud.

<sup>9</sup> Jf. Jyllands-Posten 26. september 2006.

<sup>10</sup> Det Økonomiske Råds årsrapport, forår 2004.

For Venstre er det ikke afgørende, om en serviceopgave bliver løst af en offentlig eller privat virksomhed – blot opgaven bliver løst mest hensigtsmæssig. Reglerne om offentlige udbud skal være klare og gennemsigtige, så det tydeligt fremgår, om at den bedste og billigste også får opgaven. Det er tiltag, som bl.a. er blevet inkluderet i ændringen af Konkurrenceloven i 2007, hvilket Venstre hilser velkomment.

*Regeringen vil følge op på det flerårige mål om 25 pct. konkurrenceudsættelse i den kommunale sektor. Et nyt og mere fokuseret Udbudsråd vil blive etableret. Det frie valg skal understøttes ved at klargøre og præcisere kravene til kommunernes prisfastsættelse, så det sikres, at priserne afspejler de reelle og samlede omkostninger til hjemmehjælp i forhold til tidsforbruget.*

Kilde: Regeringsgrundlaget, november 2007.

Venstre mener, at det nye Udbudsråd, som forventes oprettet i 2008, bl.a. bør virke som en rejsende enhed, der kan tage ud til de enkelte kommuner og træne medarbejderne i regler og muligheder inden for udbud af offentlige opgaver, samt formidle gode eksempler på og gevinster ved offentlig-privat partnerskaber. Udbudsrådet bør også have til opgave at udarbejde analyser om potentialet og gevinster ved konkurrenceudsættelse samt kortlægge nye områder, der kan konkurrenceudsættes i kommunerne.

Endvidere foreslår Venstre, at udbud af offentlige opgave skal offentliggøres ét samlet sted f.eks. på Udbudsportalen.dk modsat i dag, hvor offentliggørelsen finder sted i mange forskellige medier, lokale aviser, kommunens hjemmeside, mv. Det undgås derved, at potentielle tilbudsgivere udebliver som følge af manglende kendskab til udbuddet<sup>11</sup>. De administrative omkostninger både for virksomheden og det offentlige må samtidig også forventes at blive mindre.

### *3.4.3 Klagenævnet for udbud*

Venstre er af den opfattelse, at det skal være den offentlige myndighed, som har bevisbyrden for, at udbudsreglerne er overholdt. Det gælder både i de tilfælde, hvor opgaven ikke er tildelt en privat leverandør – hvor opgaven f.eks. er blevet 'insourcet' til offentligt regi – samt i situationer, hvor en privat serviceleverandør har overtaget opgaven fra det offentlige. Overholdelse af udbudsreglerne bør være et myndighedsansvar, som derfor også bør have ansvaret for at løfte bevisbyrden, hvis en afgørelse ankes til Klagenævnet for Udbud<sup>12</sup>. Det skal dog altid være den tabende part, som betaler sagsomkostningerne.

Venstre foreslår, at afgørelser, som træffes af Klagenævnet for Udbud, ikke skal kunne ankes til domstolene i de tilfælde, hvor den tabende part er en offentlig myndighed. Forslaget

<sup>11</sup> En medlemsundersøgelse fra Dansk Erhverv viser, at 51 pct. af de virksomheder, som har et samarbejde med den offentlige sektor ikke ved, hvor de kan finde oplysninger om offentlige udbud (Dansk Erhverv, 2008).

<sup>12</sup> Klagenævnet for Udbud er en uafhængig administrativ klageinstans under Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Klagenævnets hovedopgave er at behandle klager over EU's udbudsret ved bygge- og anlægsarbejder, indkøb og tjenesteydelser. Nævnet behandler dog også klager vedrørende den danske Tilbudslov, som omhandler bud på offentlige opgaver. Klagenævnets formandskab varetages pt. af tre landsdommere og en byretsdommer.

skyldes, at lange sagsforløb i mange tilfælde vil have uforholdsmæssig stor ulempe for en privat virksomhed, som skal tilrettelægge sin aktivitet og investeringer efter afgørelsen.

### Sagsbehandling i Klagenævnet for udbud

Emne	1. halvår 2007	2. halvår 2007
Antal afgjorte sager	18	29
Gns. sagsbehandlingstid	188 dage	160 dage

Kilde: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Tilsvarende skal klagebehandlingen også effektiviseres. Sagsbehandlingstiden var i 2007 i gennemsnit på over 5 måneder – dog med en faldende tendens. Venstre foreslår derfor, at sagsbehandlingstiden i Klagenævnet for Udbud højst må være på 3 måneder, da en længere sagsbehandlingstid vil afholde mange private leverandører fra at byde på en offentlig opgave. Den kortere sagsbehandlingstid skal opnås primært gennem effektiviserede arbejdsgange.

#### 3.4.4 Krav til udbud af tilkøbsydelser

Venstre foreslår, at offentlige virksomheder ikke må kunne tilbyde ydelser, som ligger ud over, hvad der kan betegnes som 'basisserviceydelser', og som borgerne er blevet visiteret til. Kun hvis den offentlige virksomhed er udskilt i en selvstændig enhed uden sammenhæng med øvrige offentlige enheder, må der tilbydes sådanne 'tilkøbsydelser'. Derved sikres det, at skattekroner ikke er med til at skabe ulige konkurrence i forhold til en privat leverandør, hvis den offentlige virksomhed alternativt f.eks. kunne dele husleje, administration m.v. med en anden offentlig virksomhed.

#### **Venstre foreslår, at:**

- Al lovgivning, som er med til at begrænse adgangen til et givent marked, skal evalueres med det formål at lette markedsadgangen.
- Den resterende del af Lukkeloven skal fjernes, når loven evalueres næste gang i 2009.
- Planlovens regulering af detailhandlen bør liberaliseres yderligere, således at kommunerne i større omfang kan planlægge den lokale erhvervsudvikling.
- Arbejdet med at skaffe fælles EU-standarder for byggematerialer bør intensiveres. I mellemtiden skal vi læne os op af standarder fra sammenlignelige lande f.eks. Sverige, England, Tyskland og Holland.
- Den danske apotekerlovgivning skal liberaliseres yderligere.
- Reguleringen af taxavirksomhed skal liberaliseres med fokus på antallet af taxaer.
- Staten hverken helt eller delvist skal eje virksomheder, som kan drives ligeså godt eller bedre af private operatører.
- Efter år 2010 skal alle offentlige opgaver sendes i offentligt udbud f.eks. som minimum hvert 5. år, så pris og kvalitet kan sammenlignes mod alternative udbydere.
- Kommunerne skal udarbejde en operationel strategi med delmål for konkurrenceudsættelse på sektorområder.
- Det nye Udbudsråd bør virke som en rejsende enhed, som kan tage ud til de enkelte kommuner og træne medarbejderne i regler og muligheder inden for udbud af offentlige opgaver m.v.

- Udbud af offentlige opgave skal offentliggøres ét samlet sted f.eks. på Udbudsportalen.dk
- Det offentlige skal have bevisbyrden for at udbudsreglerne er overholdt.
- Sagsbehandlingstiden i Klagenævnet for Udbud højst må være 3 måneder.
- At offentlige virksomheder ikke må kunne tilbyde ydelser, der ligger ud over, hvad der kan betegnes som 'basisserviceydelser', og som borgerne er blevet visiteret til med mindre det sker fra en selvstændig offentlig virksomhed.

## 4. Fri konkurrence

### 4.1 Servicetjek af Konkurrenceloven

Er der en dårlig eller ikke-eksisterende konkurrence, bliver priserne højere end udbud og efterspørgsel ellers ville medføre. Denne højere pris falder tilbage på forbrugerne, der i sidste ende skal aftage produkterne enten i fysisk form eller som en serviceydelse. Konkurrencestyrelsens konkurrenceredegørelse for 2008 konkluderer<sup>13</sup>, at danske nettopriser er ca. 8 pct. højere end ni sammenlignelige EU lande (EU9), hvilket er uændret i forhold til 2005. Konkurrenceredegørelsen begrunder prisforskellen bl.a. med, at konkurrencen i Danmark ikke er så hård, som i de øvrige EU9 lande.

Åbningen af markeder, som behandlet ovenfor i afsnit 3, er afgørende for at kunne sikre en stærkere konkurrence. Når markederne først er blevet åbnet, skal en fri og fair konkurrence blandt markedsdeltagerne styrkes. Til det formål er konkurrenceloven den centrale lov. Loven har været revideret i flere omgange, senest i 2007. Når der løbende foretages justeringer og tilpasninger til en lovgivning, kan der være god grund til at kigge på det samlede lovkompleks. Man kunne bl.a. kigge på overflødige regler, som ikke længere er relevante pga. EU retten. Det gælder f.eks. reglen om mulighed for individuel fritagelse for konkurrencebegrænsede aftaler og muligheden for ikke-indgrebserklæring for aftaler m.v. EU har allerede afskaffet tilsvarende regler, hvorfor Konkurrencestyrelsen bliver nødt til at undlade at behandle ansøgninger, når der er samhandelspåvirkning. Tilsvarende indeholder konkurrenceloven forbud mod selektiv offentlig støtte, når støtten forvinder konkurrencen på markedet. Det er allerede ulovligt i forhold til EU rettens regler om statsstøtte, og reglen i konkurrenceloven må derfor anses som uden praktisk virkning.

Venstre vil derfor foreslå, at konkurrenceloven får et gennemgående 'servicetjek', så hele loven ses i en sammenhæng. Det kunne ske i stil med det nuværende udvalgsarbejde vedr. selskabslovgivningen<sup>14</sup>. Udvalget bør se på muligheder for at tilpasse konkurrenceloven ud fra en målsætning om, at Danmark skal have den mest konkurrencefremmende lovgivning i EU.

Desuden vil Venstre opstille mål for Konkurrencestyrelsens håndhævelse af lovgivningen. Hvis styrelsen et enkelt år kun rejser få sager, men samtidigt påpeger, at der er et problem med konkurrence, så må der følge en præcis begrundelse med. Udviklingen i antallet af rejste

---

<sup>13</sup> Konkurrencestyrelsen, "Konkurrenceredegørelsen 2008", juni 2008.

<sup>14</sup> Se mere herom i afsnit 6

sager i Konkurrencestyrelsen og konkurrencens styrke må alt andet lige være omvendt proportional.

#### 4.2. Indsats mod karteller

En fri konkurrence er også afhængig af, at konkurrenter, som tilsammen vil kunne dominere et givent marked, ikke indbyrdes aftaler priser og produkters kvalitet. Kun gennem en fri prissætning og produktudbud bliver virksomhederne ansporet til innovation og effektivitet. Det ville ellers være prisaftalens indhold, og ikke virksomhedens faglige dygtighed, som var afgørende for virksomhedens overlevelsesmuligheder – og dermed forbrugernes valgmulighed. Venstre hilser det derfor velkomment, at der i 2007 blev foretaget en stramning af konkurrencelovgivningen bl.a. ved at sikre konkurrencemyndighederne yderligere redskaber i kampen mod karteller.

Det er dog også Venstres opfattelse, at Retsplejelovens almindelige proportionalitets princip også bør gælde i denne sammenhæng. Det betyder bl.a., at ransagninger af 'ikke-mistænkte' personer kun må finde sted under kontrollerede former og kun i professionel sammenhæng og f.eks. ikke i private hjem. Det er endvidere Venstres holdning, at konkurrencemyndighedernes mulighed for at tage kopier af virksomhedernes materiale i opklaringsøjemed (den såkaldte 'spejling') skal begrænses til kun at omfatte det for opklaringen nødvendige materiale<sup>55</sup>.

#### 4.3 Fusionskontrol

Det er Venstres holdning, at det i udgangspunktet må være frit for to virksomheder at indgå en fusionsaftale. Når to selskaber fusionerer, medfører det i sagens natur én konkurrent mindre på markedet og dermed alt andet lige mindre konkurrence. Formålet med fusionskontrollen er dog ikke at forhindre fusioner. Derimod er reglerne med til at sikre, at det ikke er de danske forbrugere eller mindre konkurrenter, der bliver ramt, når de fusionerede virksomheder øger deres styrke på markedet. Regeringen har derfor nedsat et udvalg, der skal vurdere, om fusionskontrollen i Danmark er lige så effektiv som i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Fusions-tærskelværdier	
Land	Omsætning (mio. €)
Danmark	510
Tyskland	500
Italien	432
Sverige	425
Finland	350
Frankrig	150
Holland	113,45
Belgien	100
Storbritannien	100
Norge	3

Kilde: Data fra Global Competition Review i Konkurrenceredegørelse 2007.

Til forskel fra ulovlige kartelaftaler vil der ved en fusion være tale om en juridisk bindende aftale, hvor virksomhederne bliver fuldt sammenlangt og ikke kun aftaler en fast prisstruktur. Det må være virksomhederne selv, som tilpasser deres struktur efter markedsmulighederne. F.eks. på mejeriområdet er en stor koncentration af producenter nu begyndt at blive udfordret af flere nye mindre nicheproducenter. Denne udvikling er en afspejling af efterspørgslen fra forbrugerne. Der er således både en efterspørgsel på billigere

<sup>55</sup>Se endvidere afsnit 7 om retssikkerhed i erhvervslivet.

masseproducerede produkter, samt mere lokalt producerede varer. Venstre forslår, at reglerne for fusioner, herunder tærskelværdierne for hvornår en fusion skal anmeldelse, fastsættes på et niveau, som er sammenligneligt med andre relevante EU-lande.

Venstres forslag skal også ses i sammenhæng med relativt høje omkostninger, som en fusionskontrol medfører både hos myndighederne og for virksomhederne. Dertil kommer, at konkurrencemyndighederne ud over fusionskontrol har mulighed for at gribe ind over for en virksomhed efter reglerne om 'misbrug af dominerende stilling'. Erfaringer fra Sverige viser da også, at hævede tærskelværdier sparer virksomheder og myndigheder, uden at flere 'problematiske fusioner' undgår fusionskontrol.

#### **4.4 Markedsføringslovgivning**

Det er vigtigt for en fri og velfungerende konkurrence, at virksomhederne kan oplyse forbrugerne om deres varer og deres priser. Derfor er det Venstres holdning, at markedsføringsloven skal være så fri som mulig – dog således at oplysninger om produkternes pris, funktionalitet og kvalitet klart og tydeligt fremgår af markedsføringen. Enhver unødigt indskrænkning af markedsføringsmulighederne vil således være en indskrænkning af den frie konkurrence. Det gælder f.eks., når der laves forbud mod reklamer af bestemte produkter eller til bestemte forbrugersegmenter.

Venstre mener, at det enkelte individ i udgangspunktet kan tage vare på sig selv og sine. Derfor bør det ikke være politisk bestemt, hvad der reklameres for eller til hvem, så længe markedsføringen ikke er vildledende - og i øvrigt ikke overtræder anden lovgivning som f.eks. patent- og ophavsret eller strafferet.

##### **Tre eksempler på etisk markedsføring**

I januar 2008 indgik Fødevareindustrien, Dansk Erhverv, dagligvarehandlen, TV2, Annoncørforeningen, Bryggeriforeningen m.fl. et frivilligt kodeks for markedsføring af usunde fødevarer i børnemidler. Parterne bag den frivillige aftale forpligter sig til ikke at reklamere for fødevarer med højt indhold af fedt, sukker og salt i medier, der henvender sig til børn. Det gælder bl.a. børne-tv, børnesider på Internettet og mobilreklamer.

I marts 2007 indgik Dansk Erhverv og de store supermarkeds kæder dagligvarehandlens frivillige 13-punktsplan for at bekæmpe fedme. Kæderne forpligter sig bl.a. til at gøre det sunde valg let, til ikke at give slik som tilgift, ligesom de ikke ønsker at sælge slik beriget med vitaminer.

Irma flyttede i 2007 slik, sodavand og chips væk fra kasselinjen, så det ikke fristede børn og børnefamilier i en travl hverdag. Efter et halvt år vurderer Irma, at det har kostet kæden 10 millioner kroner i omsætning eller ca. 100 ton slik. Til gengæld har kæden oplevet en stigning i salget af frugt og grønt på 7,5 pct. En del skyldes bl.a., at frugten har taget slikkens plads i kasselinjen.

Venstre går ind for oplysning og ikke begrænsning, så forbrugerne selv kan træffe deres valg på et oplyst grundlag. Derfor skal en liberal markedsføringslov ikke stå alene, men skal

kombineres med sideløbende relevante forbrugeroplysninger. Dog skal virksomhederne også respektere borgernes frie valg til f.eks. at sige 'Nej tak til reklamer' eller gratisaviser.

I flere brancher har man ad frivillighedens vej opsat etiske markedsføringsprincipper, som overgår eksisterende regler i markedsføringsloven. Venstre støtter sådanne frivillige aftaler mellem virksomheder og interesseorganisationer om etisk markedsføring.

**Venstre foreslår, at:**

- Konkurrenceloven skal have et gennemgående 'servicetjek', så hele loven ses i en sammenhæng. Målet skal bl.a. være, at Danmark skal have den mest konkurrencefremmende lovgivning i EU.
- Der skal opstilles mål for Konkurrencestyrelsens håndhævelse af lovgivningen.
- Retsplejelovens almindelige proportionalitets princip bør gælde, således at ransagninger af 'ikke-mistænkte' personer kun må finde sted under kontrollerede former og kun i professionel sammenhæng og f.eks. ikke i private hjem.
- Konkurrencemyndighedernes mulighed for at tage kopier af virksomhedernes materiale i opklaringsøjemed (den såkaldte 'spejling') skal begrænses til kun at omfatte det for opklaringen nødvendige materiale.
- Reglerne for fusioner, herunder tærskelværdierne for hvornår en fusion skal anmeldelse, skal fastsættes på et niveau, som er sammenligneligt med andre relevante EU-lande.

## 5. Selvstændighedskulturen

### 5.1 Kulturændring starter i uddannelsessystemet

Én ting er at sikre gode rammebetingelser for erhvervslivet, som de ovenstående afsnit har beskæftiget sig med. Noget andet er at få udfyldt rammen med initiativrige og kvalificerede personer, som vil starte og drive selvstændig virksomhed. 'Fødekæden' til erhvervslivet går bl.a. via en positiv påvirkning af den mentalitet og forståelse, som befolkningen har af erhvervslivets ageren og muligheder. Danskerne har i for høj grad været vænnet til, at de skulle *søge* arbejde - ikke *skabe* arbejde. Heri ligger efter Venstres opfattelse nøglen, hvis vi skal sikre erhvervslivets succes i fremtiden, og dermed finansieringen af det fremtidige velfærdssamfund. Det er gået fint indtil nu, men vi er nødt til løbende at ændre denne udprægede lønmodtagerkultur til en endnu stærkere selvstændighedskultur.

Det er selvstændigheden, der skal være rygraden i det danske samfund, for det er her lysten til selv at sætte ting i gang findes. Det er her, vi er kreative, det er her vi er innovative, og frem for alt er det her, vi får lysten til at tage vare på os selv uden offentlig forsørgelse.

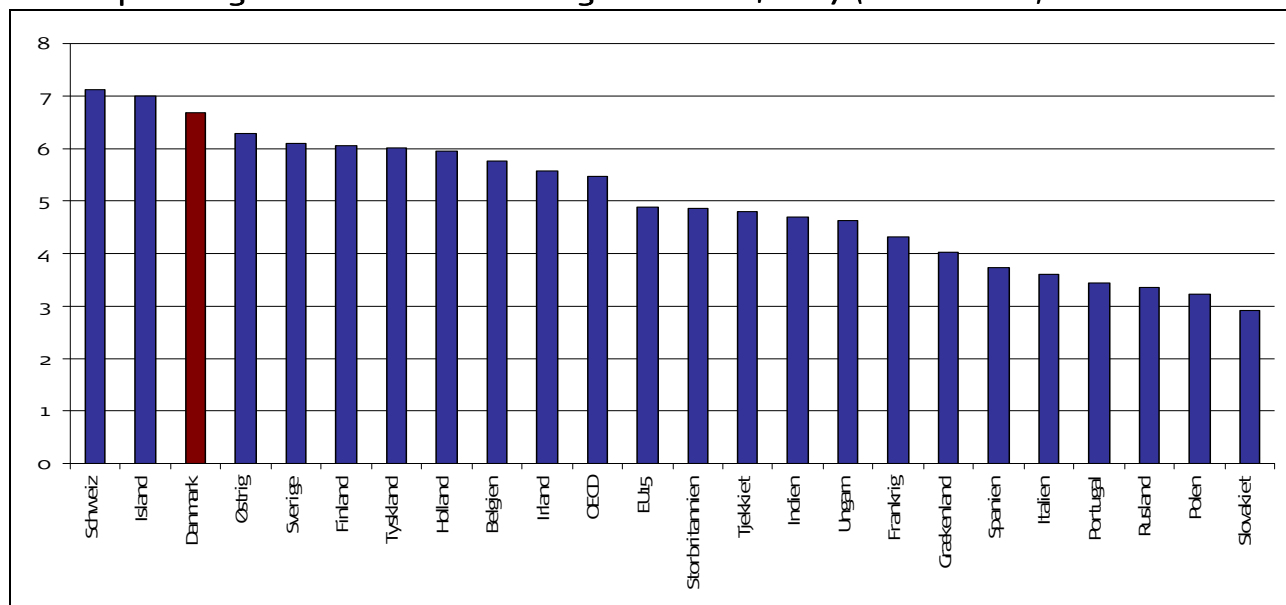
At indarbejde en ny kultur er ikke let. Det kræver, at vi starter allerede i folkeskolen ved at orientere uddannelsessystemet mere i retning af erhvervslivet, samt ved at lære eleverne at tage initiativ og skabe noget selvstændigt. Derfor har Venstre været med til at gennemføre

flere initiativer for at sikre folkeskoleelevernes interesse for erhvervslivets muligheder. Der er bl.a. åbnet flere praktiske indgangsveje til en række uddannelser ved at genindføre mesterlæren, hvor flere end 2000 personer er kommet i mesterlære det første år.

Med midlerne fra Globaliseringspuljen har erhvervsuddannelserne fået en økonomisk saltvandsindsprøjtning. Midlerne skal især bruges til en række initiativer, som nedbringer frafaldet fra uddannelserne og hæver kvaliteten af undervisningen. Som et resultat af denne politik er der bl.a. siden 2003 skabt 10.000 flere rigtige virksomhedspraktikpladser, hvorimod antallet af elever i skolepraktik er mere end halveret. Et væsentligt element i at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive er at forbedre studiemiljøet og fagligheden.

Befolkningens uddannelsesniveau er afgørende for erhvervslivets fortsatte udvikling. Det er da også Venstres målsætning, at 95 pct. af alle unge som minimum skal have en ungdomsuddannelse<sup>16</sup>. Derfor foreslår Venstre, at i stedet for at sende elever fra 8. og 9. klasse i erhvervspraktik, som det sker i dag, bør der laves en brobygning til ungdomsuddannelserne<sup>17</sup>.

#### Vidensspredning mellem universiteter og erhvervsliv, 2007 (indeks 0-10)



Kilde: Baseret på indekstal fra IMD Survey 2007

<sup>16</sup> Jf. regeringsgrundlaget november 2007

<sup>17</sup> Se mere i Venstres folkeskoleoplæg fra 2007.

Ud over de dygtige lærere, som færdes på folkeskolerne til dagligt, kan det fra tid til anden være en god inspiration at inddrage gæstelærere. Venstre mener, at det f.eks. kan være en selvstændig erhvervsdrivende, som kan agere 'rollemodel' for eleverne i forhold til muligheden for at starte egen virksomhed. Sammenholdt med andre OECD lande er vi i Danmark allerede gode til at bygge bro mellem uddannelsesmiljøerne og erhvervslivet, hvilket ovenstående figur er udtryk for. Men også her, kan vi naturligvis gøre det endnu bedre.

## 5.2 Iværksættere

### 5.2.1 Tiltag og målsætning

Danskerne er allerede gode til at etablere virksomheder. Faktisk er vi blandt de lande i verden, hvor der startes relativt flest. Desværre overlever mange af disse virksomheder ikke de første svære år efter opstart. Fokus skal således i højere grad være rettet mod at hjælpe de nye virksomheder over startvanskeligheder og sikre, at de kan vokse sig større og derved skabe vækst i samfundet. Venstre bakker derfor op om de nye tiltag, der blev taget med globaliseringsaftalen fra 2006, hvor bl.a. konceptet 'Early Warning' blev introduceret som en hjælp til unge virksomheder med vanskeligheder. Tilsvarende er muligheden for rådgivning ikke kun centreret i opstartsfasen, idet der laves løbende opfølgning i de første 4-5 år.

Siden 2001 har der været gennemført en lang række initiativer i forsøget på at forbedre vilkårene for iværksættere og gøre det endnu mere attraktivt at starte virksomhed. Blandt forbedringerne kan nævnes:

- Store investeringer gennem Vækstfonden i venturefonde som SeeD Capital og Sunstone Capital.
- Ændringer af Konkursloven, der gør det lettere at komme i gang igen efter en konkurs.
- Styrket rådgivning til iværksættere gennem Erhvervscentre og Regionale Væksthuse.
- Øget fokus på iværksætteri på alle uddannelsesniveauer.

Et afgørende parameter for iværksætterpolitikken er muligheden for at åbne og lukke sin virksomhed. Populært sagt skal der 'smides mens jernet er varmt' dvs. nye ideer skal hurtigt kunne afprøves, smides væk, tilpasses, eller helt forfra. Er det for besværligt at etablere sig som virksomhed, bliver ideen 'kold' og interessen forsvinder. Det er derfor positivt, at det i Danmark tager stadig kortere tid fra en konkursbegæring til iværksætteren kan starte op igen. I 2005 tog det 15 dage at registrere en ny virksomhed, mens det i 2008 blot tager fem<sup>18</sup>. Tilsvarende tager det 13 måneder i 2008 at få afviklet en virksomhed ved konkurs, hvilket er et fald fra tre år i 2007. Disse udviklinger skyldes, at man i dag kun skal registrere sin virksomhed ét sted, nemlig hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen - ligesom ændringer i konkursloven har betydet strammere sagsbehandlingstider.

I Globaliseringsstrategien har regeringen sat to ambitiøse mål, som Venstre naturligvis fuldt ud bakker op om: Danmark skal fortsat være et af de europæiske lande, hvor der startes flest

---

<sup>18</sup> Jf. DI's globaliseringsredegørelse, 2008.

nye virksomheder - og Danmark skal i 2015 være blandt verdens førende lande, når det gælder om at skabe vækstiværksættere<sup>19</sup>.

Det første mål er godt på vej til at blive opfyldt. Danmark er klart blandt Europas bedste, når det gælder at få skabt nye virksomheder, som p.t. årligt er omkring 15.000.<sup>20</sup> Det svarer til, at der hvert år starter lidt over 10 nye virksomheder for hver 100 allerede eksisterende virksomheder.

Til gengæld er der en stor udfordring, når det gælder de særlige vækstiværksættere, hvor Danmark ligger et godt stykke efter de førende lande i verden. Danmark indtager en 7. plads, når det gælder 'Rammebetingelser for iværksætteri'. Det er en forbedring på tre pladser i forhold til det første Iværksætterindeks fra 2004. Generelt er betingelserne for iværksætteri således gode i Danmark. Den helt store udfordring består derfor i at understøtte en spirende iværksætterkultur i landet - og arbejde målrettet med at få iværksætterne til at vokse.

#### **Fremme af iværksætteri**

*Alle unge på de videregående uddannelser skal - lige som på erhvervsuddannelserne - have tilbud om undervisning i iværksætteri. Iværksætteri skal også indgå i den almindelige undervisning på ungdomsuddannelser. Iværksættere og investorer skal tilbydes elitekurser i iværksætteri efter amerikansk forbillede. Der skal være lettere vej fra idé til patent. Regeringen vil nedsætte et udvalg, der skal se nærmere på, hvorledes den risikovillige kapital - herunder de eksisterende statslige midler på området - i højere grad kan understøtte målsætningen om at skabe flere nye vækstvirksomheder. Regeringen vil desuden se nærmere på mulighederne for at skabe et mere sammenhængende rådgivningssystem for vækstiværksættere og mindre virksomheder.*

Kilde: Regeringsgrundlaget, november 2007.

Venstre mener, at fokus i de kommende år bør være på selvstændighedskulturen, som særligt skal dyrkes i vores uddannelsessystem. Regeringen har allerede gennemført flere initiativer til at fremme entreprenørskab og iværksætteri i uddannelsessystemet. Senest er det nu sikret, at entreprenørskab skal være en integreret del af fagligheden i de videregående uddannelser på undervisningsministerens område med fokus på brugerdreven innovation og en praksisorienteret tilgang til innovation og iværksætteri<sup>21</sup>.

Venstre foreslår, at iværksætteri og entreprenørskab også sættes på dagsordenen i folkeskolen. F.eks. har Ikast-Brande Kommune i december 2007 vedtaget en politik og igangsat et projekt om entreprenørskab i kommunens folkeskoler. Kommunen har sat klare mål om, at alle skoler i kommunen arbejder efter et politisk indsatsområde vedrørende skabelse af den entreprenante kultur. Erhvervslivet, skolen og lokalpolitikere skal opleve projektet som et fælles projekt. Målet er bl.a., at mængden af unge fra Ikast-Brande Kommune, der starter egen virksomhed eller er vækstiværksættere henover 10 år fordobles.

<sup>19</sup> En vækstiværksætter er en virksomhed med vækst i omsætningen over 60 pct. de seneste to år og med en årlig vækst på mindst 20 pct. i antallet af ansatte.

<sup>20</sup> Erhvervs- og Byggestyrelsens Iværksætterindeks 2007

<sup>21</sup> Undervisningsministeriets temahæfteserie nr. 3 - 2006.

Venstre vil endvidere foreslå, at iværksætteri skal indgå i den almindelige undervisning på ungdomsuddannelserne – samt at alle unge på de videregående uddannelser skal – ligesom erhvervsuddannelserne – have tilbud om undervisning i iværksætteri. Venstre ønsker endvidere, at der tilbydes elitekurser i iværksætteri på de videregående uddannelser tilsvarende som man f.eks. gør i USA.

Der er i dag mange velmenende tiltag og projekter i forhold til at rådgive iværksættere. Det kan derfor godt være svært at holde overblikket for en nystartet virksomhedsejer. Venstre foreslår, at det bør analyseres nærmere, hvordan der skabes en mere sammenhængende rådgivning for iværksættere og mindre virksomheder, der stadig er i en svær opstartsfase. De regionale væksthuse bør her have en central rolle som indgang til det offentlige. Iværksættere skal koncentrere sig om deres forretning og ikke i så høj grad om at søge puljer og pilotprojekter.

#### *5.2.2 'Anden generations iværksætter'*

Den traditionelle opfattelse af iværksætteri er, at iværksætteren starter egen virksomhed helt fra bunden. En iværksætter kan imidlertid også overtage en eksisterende virksomhed og give den ny vitalitet. Det kræver imidlertid en del opstartskapital at kunne finansiere selv en mindre virksomhedsovertagelse.

Venstre foreslår, at sælgeren af en virksomhed gives bedre mulighed for at hjælpe køberen til at finansiere købet. Det kunne ske ved at lade dele af købssummen blive i virksomheden under fordelagtige skattemæssige vilkår for virksomhedssælgeren. Ud over kapital kan en virksomhedssælger også videregive gode erfaringer, som kan komme 'anden generations iværksætteren' til gavn. Venstre mener derfor, at dele af midler, som i fremtiden politisk afsættes til iværksættertiltag, bør målrettes mod generationsskiftesituationen.

#### **Venstre foreslår, at:**

- I stedet for at sende elever fra 8. og 9. klasse i erhvervspraktik, som det sker i dag, laves der en brobygning til ungdomsuddannelserne.
- Gæstelærere med erfaring fra iværksætteri skal inddrages for at give inspiration.
- Iværksætteri og entreprenørskab også sættes på dagsordenen i folkeskolen som f.eks. i Ikast-Brande kommune.
- Iværksætteri skal indgå i den almindelige undervisning på ungdomsuddannelserne – samt at alle unge på de videregående uddannelser skal – ligesom erhvervsuddannelserne – have tilbud om undervisning i iværksætteri.
- Der skal tilbydes elitekurser i iværksætteri på de videregående uddannelser, tilsvarende som man f.eks. gør i USA.
- Det bør analyseres nærmere, hvordan der skabes en mere sammenhængende rådgivning for iværksættere og mindre virksomheder, der stadig er i en svær opstartsfase.
- Sælgeren af en virksomhed skal have bedre mulighed for at hjælpe køberen til at finansiere.

## 6. Regelforenkling og erhvervsbeskatning

### 6.1 Opnåede resultater

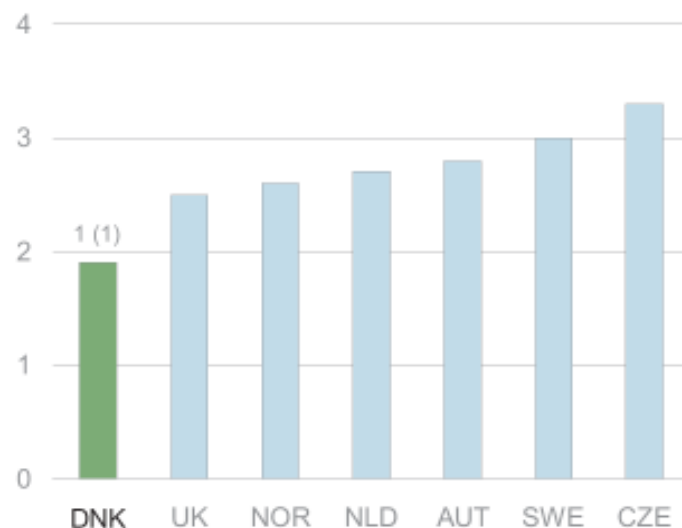
Gode rammebetingelser (som behandlet i afsnit 1-4) og en stærk selvstændighedskultur til at udfylde rammene (afsnit 5) er naturligvis vigtige grundsten i Venstres erhvervs politik. De gode rammebetingelser og deraf følgende konkurrencemæssig fordel kan dog hurtigt blive sat over styr, hvis erhvervsreguleringen er så kompliceret, at der bruges unødigt mange ressourcer på at forstå og efterleve den. Tilsvarende kan for meget administration og bureaukrati hurtigt slå en stærk selvstændigheds trang ihjel hos den erhvervsdrivende. Derfor er det også en vigtig del af Venstres erhvervs politik, at der kontinuerligt er fokus på regelforenkling og lettelse af erhvervslivets administrative byrder.

Regeringen har sat et ambitiøst mål om at lette de administrative byrder med op til 25 procent i 2010 i forhold til niveauet i 2001. Inspireret af Danmark har EU fulgt efter med et tilsvarende mål om 25 procents reduktion, dog først i år 2012. Det er et vigtigt skridt på vejen, når næsten halvdelen af al erhvervslovgivning i Danmark udspringer fra EU.

Den danske regering har som et væsentligt tiltag nedsat en arbejdsgruppe, som er i gang med at komme med forslag til en ny og gennemsøgt selskabslovgivning. Det sker i erkendelse af, at mange lovgivningsmæssige tilpasninger og tilføjelser over en årrække kan medføre forståelses- og fortolkningsudfordringer både for myndigheder og virksomheder. Venstre hilser dette initiativ velkomment og ser frem til arbejdsgruppens anbefalinger.

Som figuren på denne side viser, ligger niveauet for administrative byrder trods alt lavt i Danmark, når man sammenligner med andre EU-lande. Danmark har da også ifølge en opgørelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet reduceret de administrative byrder per februar 2007 med næsten 10 pct.

**Virksomhedernes administrative omkostninger i forhold til BNP (pct.)**



Kilde: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2007, gengivet i "Konkurrenceevneredegørelse 2008".

### 6.2 Nye tiltag

#### 6.2.1 Årlig målsætning

Selv om meget er gjort, er det vigtigt at fortsætte indsatsen, så målsætningen om 25 pct. reduktion bliver nået i 2010. Men også efter 2010 skal fokus være på regelforenkling og administrative lettelse, da dansk erhvervslivs konkurrenceevne konstant udfordres. Venstre foreslår derfor, at der skal være en årlig målsætning om at lette yderligere med minimum 2

pct. på den del af lovgivningen, som ikke udspringer af EU-regulering. Bliver nye byrder introduceret, må andre således tilsvarende blive fjernet for at holde den årlige målsætning.

Venstre vil også foreslå, at Økonomi- og Erhvervsministeriet, der står for den årlige Amvab-måling<sup>22</sup>, opretter en idédatabase, hvor virksomheder, organisationer og andre kan indsende forslag til regelforenkling. Alle forslag skal efterfølgende vurderes, ligesom det skal begrundes, hvis de ikke vurderes egnet til at føre videre i den politiske proces.

### *6.2.2. To årlige ikrafttrædelsesdage*

I England har man i flere ministerier haft succes med at indføre to årlige dage (én i efteråret og én i foråret), hvor al erhvervsrettet lovgivning eller ændringer træder i kraft. Det betyder, at virksomheder har langt lettere ved at orientere sig i forhold til nye regler. Da administration og byrder for alvor opstår ved implementering og forståelse af nye og ændrede regler, vil en sådan ordning medføre betydelige lettelser for erhvervslivet. Tilmed er det væsentlig lettere for de offentlige myndigheder at informere virksomhederne samlet i forhold til flere forskellige ændringer løbende over året. Venstre foreslår derfor, at en lignende ordning indføres for Danmark, således at ny erhvervsrettet lovgivning kun kan træde i kraft på to faste dage om året – og at en samlet tværministeriel orientering til erhvervslivet følger med. Kun undtagelsesvist kan hasteindgreb gennemføres på andre tidspunkter inden for f.eks. miljøbeskyttelse, fødevarerikkerhed, lukning af skattehuller m.v., hvor vigtigheden af den tidsmæssige faktor vurderes at overstige fordelene ved en fuldstændig samlet ikrafttrædelse af erhvervslovgivningen.

Venstre mener desuden, at anvendelse af digital kommunikation mellem det offentlige og virksomhederne skal udbredes til alle relevante områder, og al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige skal foregå digitalt senest i 2012. Det betyder bl.a., at løsninger, hvor data bliver genbrugt på tværs af myndigheder, skal fremmes f.eks. gennem en videreudvikling af 'Virk.dk' - hjemmesiden.

### *6.2.3 Undgå overimplementering af EU-regler*

Næsten halvdelen af erhvervsreguleringen stammer fra EU beslutninger. EU-regulering på erhvervsområdet er ifølge Venstres 'lovgivningsmæssige behovspyramide' jf. afsnit 1 også i udgangspunktet at foretrække frem for danske særregler. Vi skal i Danmark derfor ikke overimplementere EU-direktiverne, da det vil betyde en dansk særregel, som i de fleste tilfælde vil være til ugunst for dansk erhvervslivs konkurrenceevne i forhold til resten af EU. Der kan naturligvis være f.eks. miljøhensyn eller fødevarerikkerhed, som vi i Danmark vælger at prioritere endnu højere med deraf følgende skrapere krav. Det bør dog kun være i særtilfælde, mens det bør være den generelle regel, at Danmark implementerer EU-direktiver som minimumsimplementeringer.

## **6.3 Erhvervsbeskatning**

Siden 2001 har skattestoppet været med til at give tryk for erhvervslivet. Man ved, hvad man kan regne med uden frygt for pludselige nye skatter eller afgifter. Samtidig er både personskatten og selskabsskatten blevet nedsat - sidstnævnte i to omgange fra 30 pct. til 28

---

<sup>22</sup> Amvab-målingen viser niveauet på de administrative byrder for erhvervslivet

pct. og siden til 25 pct. Denne udvikling har været med til at bevare et konkurrencedygtigt erhvervsklima i Danmark. Venstres overordnede mål med skattepolitikken er at sænke skatten på arbejdsindkomst, hvis det i øvrigt er økonomisk forsvarligt. Venstre er dog også åbne over for at nedsætte erhvervsbeskatningen herunder selskabsskatten<sup>23</sup> yderligere, hvis bl.a. erhvervsbeskatningen rundt om i Europa ændrer sig markant i nedadgående retning – og dermed ændrer på tiltrækningskraften for nye investeringer. En lav erhvervsbeskatning er i sig selv med til at modvirke skattespekulation og nedbringe brugen af ulovlig Transfer Pricing til at undgå dansk beskatning.

En vigtig faktor for erhvervsudviklingen er at sikre et velfungerende kapitalmarked og god likviditet for virksomhederne. Venstre har siden 2001 været med til at gennemføre en række forbedringer af virksomhedernes likviditet ved at udskyde og samle tidspunkter for skatte- og afgiftsindbetalinger til det offentlige.

Miljø- og energiafgifter kan naturligvis være et element, som skal anvendes af hensyn til den fælles natur. En afgiftsstruktur bør dog være holdt inden for skattestoppet, således at ethvert ekstra provenu fra nye eller højere miljøafgifter skal sendes tilbage i form af sænkning af andre skatter eller afgifter med et tilsvarende beløb. Også på erhvervsbeskatningsområdet bør det tilstræbes at få EU-harmoniseringer således, at danske særavgifter som f.eks. jordskatter og kommunernes dækningsafgift ikke rammer virksomhederne hårdere end i andre EU-lande, som vi normalt sammenligner os med.

Regeringen har nedsat en skattekommission, der skal komme med forslag til en skattereform. Det arbejde vil Venstre afvente, før der træffes beslutning om eventuelle ændringer i forhold til den nuværende overordnede skattepolitik.

**Venstre foreslår, at:**

- Der skal være en årlig målsætning om at lette yderligere med minimum 2 pct. på den del af lovgivningen, som ikke udspringer af EU-regulering.
- Økonomi- og Erhvervsministeriet skal oprette en idédatabase, hvor virksomheder, organisationer og andre kan indsende forslag til regelforenkling.
- Ny erhvervsrettet lovgivning kun kan træde i kraft på to faste dage om året tilsvarende som i England – og at en samlet tværministeriel orientering til erhvervslivet følger med.
- Anvendelse af digital kommunikation mellem det offentlige og virksomhederne skal udbredes til alle relevante områder, og al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige skal foregå digitalt senest i 2012.
- Danmark i udgangspunktet skal implementere erhvervsrelaterede EU-direktiver som minimumsimplementeringer.

---

<sup>23</sup> Store dele af den finansielle sektor, rederier og andelsselskaber har et andet skatteregime end selskabsskatten.

## 7. Retssikkerhed – også for erhvervslivet

### 7.1 Begræns myndighedsindgreb uden dommerkendelse

De foregående afsnit har behandlet erhvervslivets rammebetingelser, selvstændighedskulturen samt regelforenklings. Effekten af disse elementer vil imidlertid være minimale, hvis der ikke er en grundlæggende retssikkerhed som f.eks. beskyttelse af ejendomsretten samt forhindring af administrative myndighedssanktioner mod de erhvervsdrivende. Retssikkerheden er en del af et godt erhvervsklima, idet investorer ønsker at kunne beskytte sine investeringer bedst muligt.

Som følge af større bevågenhed overfor også mindre lovovertrædelser øges kontrollen og sanktionerne i disse år generelt over for erhvervslivet. Det er godt og positivt, at vi tager vidtgående hensyn f.eks. i forhold til fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og beskyttelse mod terrorvirksomhed. Ulempen er imidlertid, at virksomhederne kan føle sig udsat for urimelige overgreb fra myndighedernes side og dermed føle, at deres retssikkerhed er truet.

Eksemplerne herpå er f.eks. inden for fødevarersektoren, hvor det kan forekomme den enkelte landmand ubegribeligt, at myndighederne uden retskendelse kan tiltvinge sig adgang til privatboligen, eller købmanden, som ved svigt i egenkontrollen sanktioneres for manglende krydser ved fryserens temperatur en enkelt dag.

Venstre mener, at Retsplejelovens proportionalitets grundprincip skal følges således, at kun ved undersøgelser af forseelser, der kan give hæftestraf, kan der foretages indgreb mod personer, der ikke er under mistanke i en given sag. Er der tale om undersøgelser af sager, hvor der maksimalt kan gives bødestraf, skal indgreb fra myndighedernes side udelukkende kunne rettes mod mistænkte personer.

Der er i dag omkring 200 steder i lovgivningen<sup>24</sup>, hvor myndigheder uden retskendelse kan trænge ind hos en privat virksomhed for at udføre kontrol. Venstre mener, at sådanne muligheder for myndighederne videst muligt skal begrænses. Anvendelsen bør primært være i tilfælde, hvor statens sikkerhed vurderes truet f.eks. i terrorbekæmpelsessager – eller hvor sygdom og i værste konsekvens dødsfald kan være resultatet af en manglende hurtig myndighedsindsats.

Det samme gælder myndighedernes adgang til privat ejendom ved hjælp af ekspropriation. Et sådant indgreb skal efter Venstres opfattelse kun anvendes, hvor almenvellets interesser står på spil f.eks. ved etablering af infrastrukturanlæg. Ekspropriation udelukkende til erhvervsformål bør ikke være omfattet af denne definition. Venstre ser desuden frem til Miljøministerens 'serviceeftersyn' af regelsættet omkring ekspropriation, som ved dette oplægs deadline var under udarbejdelse.

### 7.2 Proportionalitet i sanktioner

Det er Venstres opfattelse, at sanktioner ikke må være ude af proportion med forseelsen. Sker det, vil det svække retssikkerheden, ligesom uens praksis hos identiske myndigheder i

---

<sup>24</sup> Jf. notits fra Justitsministeriet dateret 22. februar 2008.

forskellige egne af landet ikke opleves som retfærdig. Venstre foreslår derfor, at der laves vidensopsamling om myndighedspraksis, og at 'standarder' udmeldes til tilsvarende myndigheder i andre dele af landet, så der opnås ensartethed i afgørelserne.

Det er imidlertid afgørende for Venstre, at 'brodne kar' i en branche identificeres, uden at det medfører en omfangsrig og general ekstrakontrol af hele branchen. Der bør efter Venstres opfattelse laves en kontrolstrategi, hvor kontrollen målrettes områder, hvor problemerne er størst, og risikoen ved overtrædelser er mest alvorlige. Kontrollen bør endvidere fokuseres på virksomheder, som har vist sig utilbøjelige til at indrette sig efter lovgivningen. Derimod skal virksomheder, der gentagne gange har vist sig i stand til at efterleve lovgivningen, slippe lettere i en periode. Kontrolindsatsen lægges således dér, hvor der *er* noget at komme efter.

Venstre vil foreslå, at kontrol også bør følges af øget oplysning og vejledning fra myndighedernes side. Rådgivning og vejledning skal være midlet frem for sanktion, i tilfælde hvor det er evnen og ikke viljen, som mangler hos virksomheden.

### **7.3 Undgå administrative bøder**

Det er et almindeligt grundprincip, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist ved en domstol. Der er imidlertid en række steder, hvor myndighederne har mulighed for at udstede administrative bøder og anden form for sanktion f.eks. inddragelse af næringsbrevet. Venstre ønsker, at begrænse sådanne administrative sanktioner. Venstre foreslår derfor, at alle regler, hvor der gives myndigheder mulighed for at foretage administrative sanktioner mod virksomheder, skal evalueres samlet med henblik på at reducere disse muligheder. Endvidere foreslår Venstre, at i ny lovgivning, hvor myndigheder får administrative sanktionsmuligheder over for erhvervsdrivende, skal det være en følge af loven, at reglen evalueres efter maksimalt 2 år inden en eventuel forlængelse. Dette skal sikre, at myndighederne ikke har sanktionsmuligheder, hvor mindre skarpe indgreb er tilstrækkelige, eller hvor det ikke længere vurderes nødvendigt i det hele taget at kunne sanktionere administrativt.

Venstre vil foreslå, at det altid skal være myndighederne, som har bevisbyrden i sager om administrative sanktioner. Der skal i alle tilfælde være en ankeinstans således, at man altid kan få prøvet sagen ved domstolene.

### **7.4 Patentrettigheder**

Retssikkerheden skal også omfatte retten til at kunne beskytte sine nye idéer og opfindelser via udtagelse af patenter. Det er vigtigt, at afkast fra investeringer i innovation og forskning også tilfalder investoren. Det skaber incitament til gennem forskning og innovation at fremskaffe resultater, som kan benyttes til produktion af nye produkter eventuelt til eksport eller til andre samfundsnyttige formål. Venstre støtter derfor en stram og klar patentlovgivning med betydelige sanktioner ved overtrædelse.

Det er dog også vigtigt, at videreudvikling ikke kan bremses af en patentholder. Derfor skal det efter Venstres opfattelse være muligt at kunne udtage patent på en videreudvikling af et allerede patenteret produkt eller på en ikke kendt effekt på et patenteret lægemiddel – dog således, at der er en klar adskillelse fra det eksisterende produkt i anvendelse eller medicinal effekt. Denne mulighed blev indført i 2007, hvilket Venstre hilser velkomment.

Der er imidlertid meget forskellige patentmuligheder i Danmark sammenlignet med EU og på det amerikanske marked. EU har i flere sager vist sig mere restriktive i forhold til brugen af patenter end de amerikanske myndigheder. F.eks. er der således i EU fældet dom over Microsoft for at udnytte dominerende markedsstilling, men samtidigt har EU også forholdt sig liberalt dvs. afvisende overfor vide patentmuligheder for f.eks. software.

Den 1.maj 2008 trådte 'London-aftalen' i kraft, hvilket er første skridt i retning af at gøre det lettere og billigere at søge et EU-patent. Dog har kun 13 EU lande tiltrådt aftalen<sup>25</sup>, da der bl.a. er uenighed om hvilke sprog, som skal være officielle patentsprog. Der er allerede forhandlinger i gang i den såkaldte 'B+ arbejdsgruppe'<sup>26</sup> om at ensrette patentreglerne på globalt plan. Venstre mener, at målet må være at arbejde efter mere ensartede internationale regler på patentområdet, så omkostningerne ved at beskytte et patent bliver mindre og beskyttelsen bliver større. Venstre ønsker derfor som minimum, at der arbejdes for et EU-patent, hvor sproget er engelsk.

Endvidere bør 'patentkrænkerere' i god tro også beskyttes bl.a. via strafundtagelse ved åbenlys uagtsom krænkelse af et patent. Det skyldes, at der på det amerikanske marked hjemtages så mange patenter, at mange virksomheder oplever, at de uden vidende krænker andres rettigheder. Derfor er gennemsigtighed og international oplysning via et fælles patentregister en mulighed, hvis virksomhederne skal beskyttes gensidigt.

På en række områder har staten etableret lovmæssige monopoler til at administrere opkrævningen af afgiften for at benytte værker, der er beskyttet af ophavsret f.eks. på radioområdet. I dag opkræves afgifterne på grundlag af udbuddet, og ikke på baggrund af det faktiske forbrug. Det er ikke rimeligt, da afgifterne på den måde stiger langt mere end forbruget. Venstre forslår, at retten til beskyttede værker, der frembringes som led i ansættelsesforhold, skal tilfalde virksomheden, og at betaling gennem lovmæssige forvaltningsselskaber skal afspejle forbruget. Den immaterielle beskyttelse skal dække både den fysiske opfindelse samt et udviklet design. Venstre foreslår derfor, at markedspladsen for handel med patenter udvides til også at omfatte varemærker.

## 7.5 Indsats mod kopiprodukter

Selvom man har sikret sig et patent, så beskytter det ikke mod ulovlig kopiering af varen. Indsatsen mod salg af kopiprodukter er vigtig for at sikre investeringer i udvikling af nye produkter. Kan virksomhederne ikke beskytte sig mod ulovlige kopiprodukter, vil incitamentet til at investere i udvikling og innovation alt andet lige blive mindre. Det vil for Danmark, som en innovativ nation, have afgørende betydning for den fremtidige erhvervsudvikling og vores fremtidige erhvervsklynger jf. afsnit 1.3.

Det er desuden centralt, at vi kan have tillid til de varer, som vi køber. Forbrugere eller andre, som indlader sig på et køb, skal kunne stole på, at produktets kvalitet er svarende til det markedsførte. Hvis man intetanende køber f.eks. kopimedicin, kan det have store

---

<sup>25</sup> Bl.a. har Tyskland, Italien og Spanien ikke tiltrådt aftalen.

<sup>26</sup> B+ er en sammenslutning af 35 lande i verden, der arbejder på at skabe fælles patentregler.

sundhedsmæssige konsekvenser, hvis kvaliteten og indholdet ikke svarer til beskrivelsen. Eller hvis en elektrisk køkkenmaskine ikke kan klare den beskrevne belastning, hvorved der er risiko for kortslutning og måske brand. Venstre bakker således op om de initiativer, som regeringen planlægger at tage som opfølgning på det udvalgsarbejde, der i foråret 2008 fremlagde en række anbefalinger. Venstre mener endvidere, at det bør være en nul-tolerancegrænse for køb af kopiprodukter, og ikke som i dag, hvor der er en bagatelgrænse på 1.350 kr., hvor inden for private lovligt kan købe kopivarer til eget forbrug.

Da kopiprodukter ofte produceres udenfor EU, er det efter Venstres opfattelse vigtigt, at indsatsen også bredes ud til EU-regi. Er kopivaren først indenfor EU's grænse, vil det alt andet lige blive sværere at hindre varens frie bevægelighed på EU's indre marked. Det kan ske ved f.eks. fælles træning af toldere, så ikke mindst de central- og østeuropæiske lande kan styrke indsatsen ved deres grænseovergange mod øst. Det kan endvidere ske ved etablering af en fælles database til brug for tolderne, hvor virksomhederne kan gå ind og opdatere detaljer på deres produkter.

**Venstre foreslår, at:**

- Retsplejelovens proportionalitetsgrundprincip skal følges således, at kun ved undersøgelser af forseelser, der kan give hæftestraf, kan der foretages indgreb mod personer, der ikke er under mistanke i en given sag.
- Begrænse myndigheders mulighed for uden retskendelse at trænge ind hos en privat virksomhed for at udføre kontrol.
- Ekspropriation kun bør anvendes, hvor almenvellets interesser står på spil f.eks. ved etablering af infrastruktur.
- Sanktioner ikke må være ude af proportion med forseelsen. Derfor skal der laves vidensopsamling om myndighedspraksis, og denne "standard" udmeldes til tilsvarende myndigheder i andre dele af landet.
- Kontrol også bør følges af øget oplysning og vejledning fra myndighedernes side.
- Alle regler, hvor der gives myndigheder mulighed for at foretage administrative sanktioner mod virksomheder, skal evalueres samlet med henblik på at reducere disse muligheder.
- I ny lovgivning, hvor myndigheder får administrative sanktionsmuligheder over for erhvervsdrivende, skal det være en følge af loven, at reglen skal evalueres efter maksimalt 2 år inden en eventuel forlængelse.
- Det altid skal være myndighederne, som har bevisbyrden i sager om administrative sanktioner, og der skal i alle tilfælde være en ankeinstans til domstolene.
- Der skal være mere ensartede internationale patentregler, ligesom der som minimum skal arbejdes for et fælles EU-patent med engelsk som sprog.
- Retten til beskyttede værker, der frembringes som led i ansættelsesforhold, skal tilfalde virksomheden, og at betaling gennem lovmæssige forvaltningsselskaber skal afspejle forbruget.
- Markedspladsen for handel med patenter bør udvides til også at omfatte varemærker.
- Indsatsen mod ulovlige kopiprodukter bør styrkes i EU regi.
- Der indføres en nul-tolerancegrænse for køb af kopiprodukter.

## 8. Udenrigshandel

### 8.1 EU's indre marked

Danmark eksporterer mere og mere. På grund af størrelsen på vores hjemmemarked er vi naturligt nødt til at kigge til udlandet, når produkterne skal sælges. Situationen er dog langt fra rosenrød, da vores markedsandele på de vigtigste markeder er under stadig hårdere pres.

Som medlem af EU's indre marked er Danmark allerede en part i et af de største fremskridt på frihandelsområdet, verden har set. Men selv om EU har været med til at vise vejen til frihandel, skal der gås endnu længere.

Overordnet set er der to veje at gå. Der er den protektionistiske, socialistiske vej, hvor statsstøtten øges, og hvor der opstilles skærpede og detaljerede krav til de produkter, der bliver solgt til forbrugerne. En vej, der også holder døende europæiske industrier i live. Eller der er den liberale vej, hvor der satses på global frihandel, og hvor der sættes ind for at bekæmpe den snigende protektionistiske adfærd, som visse europæiske lande udviser. Venstre vælger det sidste.

Venstre foreslår, at EU budgetterne omlægges, så færre penge går til landbrugsstøtte og flere penge kanaliseres til forskning, uddannelse og innovation. Indsatsen for at få reduceret landbrugsstøtten skal ske gennem forhandlinger i WTO. Vi skal bekæmpe alle tiltag til protektionisme internt i EU. EU's indre marked, der står som et strålende eksempel på fordelene ved frihandel, skal styrkes og udvikles.

Også udadtil skal EU tænke mere i frihandel. Der skal arbejdes for flere bilaterale handelsaftaler med andre af verdens store økonomiske centre som Kina og Indien – ikke på bekostning af de multilaterale processer, men som supplement.

### 8.2 Transatlantisk frihandelszone

Det transatlantiske forhold er stærkere end nogensinde før. EU's udvikling gennem de seneste årtier har ikke øget konkurrencen med USA. Tværtimod har den gjort EU og USA til mere ligeværdige parter med fælles interesser på en række områder. Tiden er således rigtig til at udbygge samarbejdet. Venstre foreslår derfor etablering af en reel frihandelszone mellem EU og USA, som kunne betyde en helt ny og konkurrencemæssig effektiv situation for begge områder. Uden handelshindringer, toldbarrierer og myndighedsbureaukrati vil både EU og USA kunne høste betydelige fordele, når varer, tjenesteydelser og investeringer kan bevæge sig frit over Atlanten.

En transatlantisk frihandelszone vil således skabe flere investeringer, øget innovation, vækst og beskæftigelse på begge sider af Atlanten. Den vil hjælpe virksomhederne med at stå bedre rustet til globaliseringen – ikke mindst i forhold til den massive udvikling, der sker i Kina i disse år.

At det ikke er en illusion, bevises ved, at der allerede i 2007 blev etableret det Transatlantiske Økonomiske Råd. I dette regi skal EU og USA sikre fremdrift på fem udvalgte

prioritetsområder: Intellektuelle ejendomsrettigheder, sikker handel, finansielle markeder, investeringer samt innovation og teknologi, der i blandt klima og energiteknologi. Danmark og danske virksomheder har i dette samarbejde meget at kunne byde ind med.

### **8.3 Global frihandel**

Frihandelspolitik er samtidig god udviklingspolitik, da det ikke mindst for udviklingslandene er afgørende, at der er let og lige adgang til alverdens markeder. Lige så centralt er det dog, at udviklingslandene selv åbner deres økonomier for udenlandske investeringer og særligt, at de åbner deres markeder for hinanden.

Danmark skal spille en aktiv rolle i kampen for global frihandel. Gennem vores EU-medlemskab skal vi presse på for fortsat udvikling i WTO-aftalerne og være med til at lægge politisk pres på de lande, der ikke overholder de handelspolitiske spilleregler.

Frihandel skaber velstand. Det benægter kun få. Men der er stor uklarhed i dag – og alt for mange forskellige tal i omløb – i forhold til hvad effekterne mere præcis vil blive af mere global frihandel, samt hvordan vi bedst når frem til mere frihandel. Hvilke barrierer er de største? Hvilke sektorer hæmmes mest? Hvem vinder hvor meget? Hvordan kan vi sikre at frihandelen både skaber vækst i nord og syd – i rige og fattige lande?

Venstre forslår derfor, at der iværksættes en grundig kortlægning af effekten af mere global frihandel. Målet skal være at tilvejebringe et analytisk overblik, der kan skabe grundlaget for en markant øget international politisk satsning på frihandel. Denne opgave kunne f.eks. varetages af Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS).

### **8.4 Danmarks Eksportråd**

For at hjælpe danske virksomheder med at få fodfæste på eksportmarkederne har Danmarks Eksportråd ydet en fin indsats gennem årene. For Venstre er det vigtigt, at Eksportrådets opgaver ikke består af direkte erhvervsstøtte, men assistance til at overskride markedsbarrierer som f.eks. formidling af viden via markedsanalyser og fremskaffelse af operativ viden om politiske, økonomiske og kommercielle forhold m.v.

Venstre mener, at Eksportrådets opgaveportefølje bør slankes, idet markedsanalyser og juridisk bistand bør sendes i udbud, så fokus kan rettes mod 'diplomatiske' opgaver i forhold til lokale myndighedskontakter og beslutningstagere. Eksportrådet skal således ikke være i konkurrence med private virksomheder om at levere eksportfremmeydelser.

Adgangen til informationer fra Eksportrådet bør ikke afhænge af virksomhedens størrelse, men skal komme alle interesserede til gode. Venstre foreslår dog, at der bør være en prioritering af henvendelser fra små og mellemstore virksomheder, før Eksportrådet påtager sig opgaver fra større virksomheder med over 50 medarbejdere og en omsætning på over 50 mio. kr. Desuden mener Venstre, at Eksportrådet skal være hurtigt og fleksibelt i forhold til en omplacering af ressourcernes anvendelse således, at indsatsområderne følger udviklingen på verdensmarkederne herunder virksomhedernes efterspørgsel på assistance.

#### **Venstre foreslår, at:**

- EU budgetterne bør omlægges, så færre penge går til landbrugsstøtte og flere penge kanaliseres til forskning, uddannelse og innovation. Indsatsen for at få reduceret landbrugsstøtten skal ske gennem forhandlinger i WTO.
- Der skal etablering en reel frihandelszone mellem EU og USA.
- Der iværksættes en grundig og omfattende kortlægning af effekten af mere global frihandel.
- Danmarks Eksportråds opgaveportefølje skal slankes med fokus på 'diplomatiske' opgaver i forhold til lokale myndighedskontakter og beslutningstagere.
- Danmarks Eksportråd bør prioritere henvendelser fra små og mellemstore virksomheder.
- Danmarks Eksportråd skal være hurtigt og fleksibelt i forhold til en omplacering af ressourcernes anvendelse.

## **9. Fremtidens erhvervsmuligheder**

### **9.1 Den nærmeste fremtid**

#### *9.1.1 Specialiserede erhvervsklynger*

Det må være erhvervslivet, markedet, og innovationen, som dikterer i hvilken retning erhvervsudviklingen skal gå. Dog kan der politisk lægges nogle pejlemærker ud i forhold til erhvervslivets rammebetingelser og dermed udviklingsmuligheder. De ovenstående afsnit har således været Venstres bud på, hvordan disse rammebetingelser kunne styrkes yderligere.

Der er mange fremtidige erhvervsmuligheder for dansk erhvervsliv, ikke mindst når danskerne er blandt de mest globaliseringsvenlige befolkninger. Erhvervslivet er derfor fortsat klar til at udnytte de muligheder, som en stadig mere globaliseret verden giver. Som skitseret i afsnit 1 har dansk erhvervsliv nogle umiddelbare erhvervsklynger, som kan danne grundlag for en styrket position i den nærmeste fremtid. Dog er erhvervslivet stadig ikke gode nok til at danne erhvervsklynger og dermed lade sig specialisere inden for færre områder. Det bør være én af målsætningerne for dansk erhvervspolitik og dermed for dansk erhvervsliv i de kommende år. Er vi ikke 'second to none' på udvalgte områder, vil andre med lavere lønninger, mere arbejdskraft og mere specialviden hurtigt overhale os.

#### *9.1.2 Miljø og erhvervsinteresser*

Dansk erhvervsliv har allerede i dag et 'brand' inden for udvikling af miljøteknologier samt bioenergi og andre vedvarende energiformer. I de kommende år vil der utvivlsomt komme yderligere fokus på miljø- og energipolitikken, ikke mindst ud fra de internationale dagsordner med ambitiøse målsætninger. Tilmed skal Danmark som bekendt være vært ved den store Klimakonference i 2009, hvilket også vil være et udstillingsvindue for danske virksomheder, der arbejder inden for dette område.

Koblingen af erhvervsmuligheder til miljø- og klimaforbedringer har hidtil været et overset område. Mange har haft den opfattelse, at profit og miljøbeskyttelse var to modsatrettede størrelser. Venstre mener ikke det er tilfældet. Tværtimod vil danske virksomheder med fordel kunne gå forrest i udviklingen af teknologier, der kan gavne miljøet og klimaet samtidig med, at der tjenes penge på eksport af teknologien samt dens udnyttelse i Danmark. Der eksporteres i dag allerede for adskillige milliarder kroner i miljø og energiteknologier. Potentialet er dog langt større, jo mere dagsordenen vinder ind på den internationale politiske scene.

Også mere lav-praktisk vil danske virksomheder kunne bruge Danmarks 'grønne' profil offensivt. F.eks. inden for turismeindustrien bør der være muligheder for at vise turister de nye nationalparker, det rene badevand inde i Københavns havn (!), samt det faktum, at diverse vandmiljøplaner bl.a. gør det muligt at kunne drikke vandet pumpet direkte op fra undergrunden. Venstre ser derfor også frem til at følge arbejdet i det nye Erhvervsmiljøråd, der er etableret af Miljøministeren samt Erhvervsklimapanelet, etableret af Økonomi- og Erhvervsministeren. Her skal erhvervsliv og miljø/klimaeksperter sættes sammen for at udnytte erhvervspotentialet fuldt ud.

### *9.1.3 Oplevelsesøkonomi*

Ud over flere specialiserede erhvervsklynger samt koblingen af miljø/klima og erhvervsinteresser vil oplevelsesøkonomien også være et af de områder, der forventes vil få en vækst i de kommende år. Danmark har måske ikke de største enkeltstående verdenskendte turistattraktioner, men har som land et image som en fredelig og hyggelig lilleputnation med en lang historie, men også med moderne kunst, design og arkitektur som varemærker.

Oplevelsesindustrien tæller i dag brancher som turisme, design, arkitektur, teatre og sport. Med en omsætning på ca. 175 mia. kr. og en fuldtidsbeskæftigelse på ca. 170.000 mennesker overgår oplevelsesøkonomiens nøgletal markant andre mere traditionelle erhverv. Alligevel oplever oplevelsesindustrien stadig langt ringere politisk opmærksomhed. Den tilgængelige viden om oplevelses-industriens vækstdynamik og potentiale er begrænset. Det skal der gøres noget ved. Venstre er derfor glade for regeringens indsats på området på området bl.a. med etableringen af et nyt center for oplevelsesøkonomi, der skal samle kræfterne blandt de mange interessenter og skabe en mere koordineret indsats.

Det er ikke længere sådan, at produkter sælger sig selv. Det drejer sig om branding og storytelling. B&O, Danske Dogme 95 film eller amerikanske Starbucks og I-Pod er gode eksempler på videreførelse af eksisterende produkter. Hverken Starbucks kaffe eller Apple's I-Pod er som sådan overlegne produkter, men er blevet videreførelset ved netop branding og storytelling. Kulturpolitik og erhvervs politik skal altså ikke længere bare forstås som noget i hver sin kasse, men skal ses som en del af et helt sammenhængende samfund.

## **9.2 Corporate Social Responsibility**

I fremtiden vil forbrugerne i større grad efterspørge etisk og social korrekt adfærd fra virksomhederne. Jo højere levestandard, desto mere overskud vil der være til at stille krav til produktionsprocessen, underleverandører, m.v. – og ikke kun til selve produktets kvalitet.

Virksomhedernes sociale ansvar er markedsdrevet. Kunderne stiller større og større krav til miljø, arbejdsmiljø, klima og sociale anliggender. Kravene er internationale og afhænger ikke af virksomhedernes geografiske placering. Social ansvarlighed drives af frivillighed og handler om andet og mere end at overholde lovgivning. Udviklingen af nye metoder og værktøjer til at håndtere ansvarligheden foregår typisk i virksomhederne, ofte i netværk og i partnerskab med forskere, NGO'er og andre interessenter.

Forudsætningen for, at danske virksomheder kan blive vindere på markedet – og dermed får mulighed for at øge det samfundsmæssige engagement – er, at de konkurrerer på lige vilkår med andre. Særlige regler for danske virksomheder på dette område vil derfor være konkurrenceforvridende og ikke bidrage til at øge engagementet. Venstre forslår, at Virksomhedernes sociale ansvar skal forblive frivilligt, netværksbaseret og drevet af markedet<sup>27</sup>. Der henvises i øvrigt til regeringens Corporate Social Responsibility (CSR) handlingsplan fra maj 2008.

### 9.3 Den lange bane

På længere sigt – ud over hvad man i dag umiddelbart kan se i horisonten – bør politikerne efter Venstres opfattelse ikke forsøge at blande sig i retningen på erhvervslivets udvikling. Det er simpelthen for farligt at lægge spor ud, som man i dag ikke har nogen anelse om, hvorvidt de løber i en positiv retning, eller ender i en blindgyde. Indsatsen skal derimod koncentreres om at skabe bedst mulige udviklingsmuligheder også på langt sigt, hvorved innovationen uhindret kan frembringe nye ideer og produkter – så dansk erhvervsliv også i de kommende generationer fortsat vil være i fremgang og fornyelse.

#### **Venstre foreslår, at:**

- Der skabes yderligere fokus på dannelse af specialiserede erhvervsklynger.
- Erhvervspotentialet indenfor miljø- og energiteknologier udnyttes bl.a. via erhvervsmiljørådet samt erhvervsklimapanelet.
- Kendskabet til potentialet i oplevelsesøkonomien styrkes gennem det nye Center for Oplevelsesøkonomi.
- Virksomhedernes sociale ansvar skal ske via frivillighed, hvor rammerne er beskrevet i regeringens CSR – handlingsplan.

---

<sup>27</sup> Jf. også Venstres 'lovgivningsmæssige behovspyramide' i afsnit 1